

Kindercentrum Altijd Lente

Pedagogisch beleidsplan

H1 Beleid
H2 Werkplan
H3 Ouderbeleid

(december 2018)

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Visie en doelstellingen	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Kwaliteitszorg	3
	Opleidingsplan (IKK D19) (eisen taal, babygroepen en ehbo)	5
	Samenwerking andere organisaties	6
1.3	Visie op klanten en kinderen van kindercentrum Altijd Lente	6
1.4	Visie op kindercentrum Altijd Lente	6
	1.4.1. werkwijze en inzet pm, maximale omvang,	7
	• leeftijdsopbouw per stamgroep,	7
	• maximaal 2 vaste gezichten nul-jarige (IKK C11)	7
	• vanaf 1 januari 2019 BKR nuljarige 1:3 (IKK C9)	8
	1.4.2 3 uursregeling binnen Altijd Lente (BKR),	8
	1.4.3. voorbereiding nieuwe stamgroep,	9
	1.4.4 afnemen van extra halve dagen opvang	9
	1.4.5. vier-ogenprincipe	9
1.5	Visie op de ontwikkeling van kinderen en de omgang met kinderen	10
1.6	Doelen van Altijd Lente (IKK 2018)	10
1.7	Pedagogisch handelen en afspraken pedagogisch medewerkers	15
	1.7.1 pedagogisch beleidsmedewerker\ coach	15
	1.7.2 pedagogisch handelen	16
	1.7.3 Focus op kinderen (observatie methode)	19
	1.7.4 Waarden van de groep	19
	1.7.5 Algemene afspraken pedagogisch medewerkers	20
	Achterwachtregeling kindercentrum (calamiteitenregeling)	21
	Vertrouwenspersoon medewerkers	21
	1.7.6 Afspraken (huisregels) voor ouders	24
	1.7.6. Ondersteuning andere volwassenen	24
	• Invalpool	24
	• Uitzendbureau inzet	24
	• Medewerkers in opleiding en stagiaires	25
	• Vrijwilligers	25
	• Schoonmaker	25
Hoofdstuk 2	Werkplan	26
2.1	Inleiding	26
2.2	Werkplan	26
	2.2.1 Groepsindeling	26
	2.2.2 Dagindeling	26
	2.2.3 Afspraken rituelen rondom het eten	29
	2.2.4 Wen- en afscheidsrituelen; start of doorstroom (andere) stamgroep en mentorschap (IKK 2018)	32
	2.2.5 Slaaprituelen	38
	2.2.6 Activiteiten	40
	2.2.7 Oudste peuters	44
	2.2.8 Opendeuren; verlaten stamgroep	48
	2.2.9 Naar buiten gaan	49
	2.2.10 Normen en waarden gevoelige onderwerpen	49
	Taalgebruik en ontwikkeling algemeen en anders talige	49

	Pesten	50
	Seksualiteit en intimiteit	50
	Ontwikkeling	50
	Intimiteit	51
	Taalgebruik, ontwikkeling	51
	Verkleed	51
	Toilet	52
	Voortplanting	52
	Zindelijkheidsstraining	52
	Verjaardagen en feesten	52
	Zieke kinderen	53
	Medicijngebruik	53
	Zorgstructuur (intern en extern)	53
	Kindermishandeling etc.,	53
	Ontwikkelingsachterstand, Zorgkinderen	54
	Overlijden en scheiden	55
	Verzorging/hygiëne	55
	Voeding	55
	Veiligheid	56
	Speelgoed	56
	Sieraden	56
	Gebruik radio/tv/dvd/cd, computer	57
	Mobiele telefoon	57
	2.2.11. Tot slot	58
Hoofdstuk 3	Ouderbeleid	59
3.1	Visie	59
3.2	Oudercontacten	59
	Inschrijving	60
	Plaatsingsgesprek, rondleiding, intake en wennen	60
	Dagelijks oudercontact, daglijsten en schrift	60
	Kindbesprekingen/overgang- en eindgesprek	61
	Verjaardagen	62
	Ouderavond	62
	Oudercommissie en vertrouwenspersoon ouders	63
	Ouderparticipatie	63
	Schriftelijke informatie	63
	Tevredenheidonderzoek	64
	Informeel contact	64
	Privacy	64
	Overige dienstverlening aan ouders	64
	Regeling voor extra opvang/Ruilen van dagen	64
	Klachtenbehandeling	65
	Aanname beleid	65
	Verantwoordelijkheden bij halen en brengen	66
	Aanbevelingen commissie Gunning	66

Bijlagen

A.	Missie en Visie	67
B.	Afspraken voor bezoek andere groep	70
C.	Verklaring medicijnen/kuren/homeopathische middelen	73
D.	Activiteiten en stimulering per ontwikkelingsgebied	75
E.	Babyactiviteiten	80
F.	Weekplanner activiteiten	81
G.	Invulschema wennen, extern	82
H.	Overdrachtsformulier scholen/BSO/ander kinderopvang	84
I.	Formulier overgangsgesprek naar peutergroep	87
J.	Activiteitschema	90
K.	Brief voor ouders bij overgangsgesprek	91
L.	Jongensgedrag	92
M.	Traktaties	94
N.	Vertrouwenspersoon medewerker	95
O.	Formulier opvallend gedrag en situaties	96
P.	Formulier formulier nieuw kindje	97
Q.	Ontwikkeling dreumes	98
R.	Evaluatie dreumes	100
S.	Overzicht kindbespreking per mentor	101
T.	3- uurs regeling uitgebreid	102

Een exemplaar van dit plan is te vinden in de map beleidstukken op alle groepen. Dit document kan dit document ingezien worden door ouders. Dit document blijft eigendom van Altijd Lente.

Hoofdstuk 1, visie en doelstellingen Altijd Lente

1.1 Inleiding

Kindercentrum Altijd Lente heeft een pedagogisch missie en visie document (zie bijlage A). Hierop aansluitend is dit document samen met de pedagogisch medewerkers verder uitgewerkt en geconcretiseerd. Allereerst is de visie van Altijd Lente gedestilleerd en zijn er accenten gelegd. Deze worden in hoofdstuk 2 verder geconcretiseerd.

De belangrijkste taak van Altijd Lente is kwalitatief goede opvang bieden. Goede opvang is een combinatie van meerdere factoren. Het werkplan is daarom aangevuld met een ouderbeleid (H3).

In dit hoofdstuk wordt het woord ouder gebruikt. Hiermee worden bedoeld biologische ouder(s), voogd(en) en verzorger(s).

Met het woord pedagogisch medewerker(s) (pm(ers)) worden zowel M/V bedoeld. Er wordt gesproken over leidinggevende(n).

De vestigingen worden aangeduid met het huisnummer daar de vestigingen beide op de Willemsparkweg gelegen zijn. De ene vestiging is op nummer 211 en de ander op 146-148, deze laatste wordt verder in het stuk 148 genoemd.

1.2 Kwaliteitzorg

Door de jaren heen heeft Altijd Lente intensief aandacht besteed aan de pedagogische kwaliteit door het ontwikkelen van een gezamenlijke visie. Er is veel aandacht uitgegaan naar het creëren van eenduidigheid.

De visie, doelstellingen en het werkplan zijn tot stand gekomen in samenwerking met de pedagogisch medewerkers van Altijd Lente. In het werkplan wordt daarom over 'wij' gesproken.

Om te bepalen of Altijd Lente uitvoert wat het beoogt worden de volgende stappen ondernomen.

- Jaarlijks worden de visie, doelstellingen en werkplan geëvalueerd zodat de continuïteit wordt gewaarborgd.
- Tijdens de groepsoverleggen en de afgevaardigde overleggen wordt er aandacht besteed aan het werken volgens beleid en protocollen. Hiervoor hebben we vaste agendapunten (zie het handboek, hoofdstuk groepsleiding).
- Tijdens het jaarlijkse functioneringsgesprek en beoordelingsgesprekken is er aandacht voor ontwikkeling o.a. m.b.t. werken volgens beleid en protocollen waarbij de naaste collega's en management feedback geven. Medewerkers in vaste dienst krijgen enkel een jaarlijks beoordelingsgesprek.

- Van elk kind wordt de ontwikkeling bijgehouden en geregistreerd aan de hand van de observatie methodiek 'Focus op Kinderen'. Hierdoor kan de pedagogisch medewerker het handelen afstemmen op het kind. De informatie over de 'Focus op Kinderen' is te vinden op het kantoor van de vestiging in de groene 'observatie map'.

Opleidingsplan (IKK D19)

Binnen Altijd Lente is er veel inzet op de ontwikkeling en kennisverbreding van de medewerkers. Daarbij streeft Altijd Lente continu naar aansluiting van beleid naar de praktijk en andersom.

Het management verzorgt de pedagogische beleidsontwikkeling en coaching voor de pedagogisch medewerkers. Dit is tevens vanaf 1 januari 2019 verplicht (IKK D16).

Het jaarlijkse opleidingsplan bevat:

- Training Kindermishandeling
- Training kinder EHBO/BHV
- Protocollenavond
- Serie van Trainingsavonden (inhoud elk jaar opnieuw vastgesteld)
- Coaching on the job

Taal niveau (IKK D17) Op 1 januari 2023 moeten alle medewerkers beschikken over niveau B2/3F mondeling taalniveau (spreken, gesprekken voeren, luisteren). Een aantal medewerkers zal hiervoor de komende tijd getoetst worden en een training moeten volgen.

Specifieke scholing voor het werken met baby's (IKK D17) Op 1 januari 2023 moeten alle pedagogisch medewerkers die op een babygroep werken deze specifieke scholing hebben gehad. Medewerkers zullen hiervoor voor die tijd worden getraind.

EHBO Tijdens openingstijden moet er altijd een volwassene aanwezig zijn die beschikt over een gecertificeerde kinder-EHBO. Binnen Altijd Lente scholen we alle vaste pedagogisch medewerkers in kinder-EHBO/BHV. Zie ook het Veiligheid en Gezondheid beleid. De certificaten zijn te vinden in de map inspectie op kantoor.

Vanuit de CAO partijen wordt er een Landelijk systeem van Permanente educatie ontwikkeld. Het is nog niet bekend wanneer dit klaar is en beschikbaar.

Samenwerking andere organisaties

Altijd Lente ziet een meerwaarde aan de samenwerking met andere organisaties. Zoals:

- Voor onze extra activiteiten werken we samen met MEMO (stichting memorabele momenten) en Kleintje Kunst.
- Warme maaltijden worden verzorgd door Madaga.
- Voor het OKT is ons contactpersoon Michele Fraikin m.fraikin@oktamsterdam.nl of zuid@oktamsterdam.nl
- Okdido: indien er extra nodig is voor de ontwikkeling van een kind;
- We verzorgen trainingen ter deskundigheidsbevordering intern.
- Extern vertrouwenspersoon voor medewerkers: arbobulter. Voor gegevens zie bijlage N.

- Extern vertrouwenspersoon: psycholoog Maud Isacson, informatie bij plaatsing.
- Ook is Altijd Lente aangesloten bij de Geschillencommissie, vanaf 01-01-2018 heten zij Geschillencommissie Kinderopvang.

1.3 Visie op klanten en kinderen van Kindercentrum Altijd Lente

Ten behoeve van het ontwikkelen en aanvullen van het pedagogisch beleid en het optimaliseren van de (pedagogische) kwaliteit, is het van belang te omschrijven welke kinderen en ouders gebruik maken van de opvang. Hierdoor ontstaat een gezamenlijke visie op de kinderopvang bij Altijd Lente en worden er (sub)doelen gedestilleerd welke aansluiten op deze doelgroep en op het algemene beleid van Altijd Lente.

Altijd Lente heeft 2 vestigingen vlakbij elkaar op de Willemsparkweg 148 en een vestiging op 211.

Kinderen die op Altijd Lente komen, komen uit de buurt. Kenmerken:

- Hoogopgeleide ouders (HBO en vooral Universiteit) vooral leeftijd tussen 30 en 40 jaar
- Veelal 2 verdiemers met relatief hogere functies en grote verantwoordelijkheden; dit heeft gevolgen voor;
 - flexibiliteit bij ziekte,
 - continue opvang in schoolvakanties,
 - vaak oppas of au-pair naast opvang,
 - halen en brengen vaak met fiets en auto,
 - kinderen hebben (meer dan) voldoende speelgoed; leren om zorgvuldig hiermee om te gaan; waarde van speelgoed,
 - snelle duidelijke overdracht nodig,
 - schriftjes schrijven vooral vanuit kant Altijd Lente,
 - snellere tafelmomenten,
 - kinderen maken vaak in het begin van de week langere dagen dan aan het eind.
- Weinig verschillen in afkomst,
- Kritische ouders t.a.v. opvang; benadering soms zakelijk, specifieke wensen,
- Huis in buurt: wel voldoende ruimte maar vaak geen tuin,
- Ouders maken een bewuste keus voor de (kleinschalige) opvang bij Altijd Lente en hechten waarde aan vaste gezichten als het gaat om overdracht,
- Ouders hebben vaak weinig inzicht in wat er gebeurt op AL,
- Kinderen komen meestal 3 tot 4 dagen,

1.4 Visie op kindercentrum Altijd Lente

Altijd Lente kent 2 vestigingen met elk een baby (0-2) en een peutergroep (2-4). Beide vestigingen hebben een buitenruimte. De vestiging zijn op loopafstand van het Vondelpark. Beide vestiging liggen op max. 3 minuten lopen van elkaar.

De groepen hebben een huiselijke uitstraling en er wordt gebruik gemaakt van natuurlijke materialen (zie accommodatiebeleid) in de inrichting en ook voor het speelgoed; er is veel houtenspeelgoed.

De vestigingen verschillen in opzet en ruimte. Vestiging op 211 heeft een grote hal met de trap naar boven, deze is afgeschermd. Deze ruimte kan gebruikt worden voor activiteiten. Op de begane grond is de babygroep en op de 1^e etage de peutergroep. Vestiging 148 liggen de groepen naast elkaar en worden verbonden door een halletje waar tevens de ingang is. Beide groepen hebben een uitgang naar de tuin.

1.4.1. Werkwijze, maximale omvang, leeftijdsopbouw per stamgroep

De vestiging op Willemsparkweg 211 heeft plek voor 9 baby's en 12 peuters. De vestiging op 148 heeft plek voor 9 baby's en 14 peuters per dag. Kinderen van de babygroep gaan net voor hun 2^e jaar kennis maken met de peutergroep. Bij de leeftijdsopbouw wordt rekening gehouden met de medewerker-kind ratio en daarbij streven we naar spreiding van de leeftijden.

In de ochtend starten de zowel de babygroep als de peutergroep allebei op de babygroep.

Daarnaast wordt er voor bepaalde activiteiten de stamgroep verlaten gedurende de dag. Hiervoor zijn afspraken gemaakt (zie bijlage B) om het gevoel van veiligheid te waarborgen onder het kopje open deuren.

Vanaf 8 uur komen de kinderen en zijn er 2 medewerkers ingeroosterd, 1 medewerker start om 7.45 en de 2^e om 8.00. Door het samen starten op de babygroep is er ruimte voor de overdracht van ouders en veel aandacht voor de kinderen die afscheid nemen. Ouders en kinderen kennen hierdoor alle medewerkers zowel van de babygroep als de peutergroep. De kinderen die vrij spelen worden begeleid door een van de twee medewerker.

Als de peuters met 1 medewerker naar de peutergroep gaan, doen de kinderen een gerichte activiteit bijvoorbeeld aan tafel puzzelen. Zo blijft er ruimte voor de medewerker om ouders te ontvangen en kinderen te ondersteunen bij het afscheid nemen.

Om 9 uur start de dienst van de 3^e medewerker. Deze gaat, indien nodig, op de babygroep ondersteunen. Dit is veelal het geval omdat de kinderen van de babygroep minder zelfstandig zijn en hier op dat moment meer ondersteuning gewenst is. Zo is er ook op de babygroep voldoende gelegenheid voor overdracht en aandacht voor de kinderen. Om 9.30 komt de 4^e medewerker en beginnen op beide groepen het dagprogramma.

Aan het eind van de dag gaat de eerste dienst naar huis om 17.15. Indien nodig wordt wederom de babygroep door 2 medewerkers bemand. Om 17.30 eindigt de 2^e dienst en kunnen de groepen worden samengevoegd indien nodig (bijv. bij nog relatief veel baby's of juist bij weinig kinderen) samengevoegd.

Medewerkers worden nooit alleen op de vestiging ingeroosterd als gevolg van lage kind aantallen. Mochten de kind aantallen zo laag zijn dat er met 1 medewerker voldaan kan worden op de locatie dan zal er alsnog een extra medewerker op de locatie worden ingeroosterd of zal de leidinggevende de hele dag aanwezig zijn i.v.m. vierogenprincipe.

Maximaal 2 vaste gezichten voor nul-jarige (IKK C11)

Aan een kind worden twee vaste medewerkers fictief toegewezen. Op de dagen dat het kind komt, is er altijd minimaal een van deze medewerkers werkzaam. Dit wordt verwerkt in het personeelsrooster. Binnen Altijd Lente werken we altijd met 3 mensen per groep, maximaal één van deze drie vaste medewerksters krijgt toestemming voor vakantie per week. In geval van vakantie en/of ziekte nemen wij de volgende stappen om te trachten te voldoen aan de twee vaste gezichten van 0-jarigen. Dit met in acht neming van de wetenschap dat personeel niet gedwongen kan worden om extra te werken buiten de vastgelegde arbeidsovereenkomst om, behalve waar het flexibel werken betreft vastgelegd in de cao. Bij vakantie en/of ziekte:

1. **Vakantie:** wij zullen waar mogelijk flexibel roosteren en de overige twee collega's vragen extra te werken. In sommige gevallen betekent dit dat een parttimer (27 uur) opeens full time (36 uur) of full time plus (5 dagen/45 uur) zou moeten werken om aan de gestelde criteria te voldoen. Het mag duidelijk zijn dat personeelsleden niet gedwongen kunnen worden om buiten hun contract om extra dagen te werken, arbeidsjuridisch is dit niet haalbaar, echter zullen wij altijd een dringend verzoek doen.
2. Indien bovenstaande niet lukt zorgen wij ervoor dat er een derde vast gezicht aanwezig is, immers al onze kinderen zien door de week alle drie de vaste medewerksters van deze groep en naar onze mening is emotionele veiligheid en stabiliteit hiermee **volkomen gewaarborgd**.
3. Indien in de vakantie van medewerkster 1 vervolgens medewerkster 2 **ziek** mocht worden zullen wij onze vaste invalkracht inzetten en het 'laatste' vaste gezicht zeer dringend verzoeken om te komen werken. Indien deze medewerkster hier niet ontvankelijk voor is zal er een gesprek volgen met deze medewerkster. Nieuwe medewerkster zullen tekenen in de toekomst voor het inspringen bij dergelijke calamiteiten.
4. Indien bovenstaande niet mogelijk is zullen wij overgaan tot het inzetten van een uitzendkracht. Deze uitzendkracht zal samen werken met een vast gezicht, bij voorkeur van de groep maar tenminste van de locatie. Indien mogelijk zetten wij een peuterleidster in op de babygroep en zal de uitzendkracht werken op de peutergroep. Dit is voor ons een logischere keuze aangezien de baby's vertrouwd zijn met de vaste medewerksters van de peutergroep. Leidinggevende is einde dag aanwezig voor ouders.
5. Indien er een medewerker alleen op de groep staat dan moet dit bij voorkeur de full timer zijn (waar alle 0-jarigen aan gekoppeld worden) of het tweede vaste gezicht die bereid is extra/flexibel te werken. Zie voor verder werkwijze roostering het personeelsbeleid.

Vanaf 1 januari 2019 BKR nuljarige 1:3 (IKK C9)

Momenteel is er nog geen concrete uitwerking hiervoor voor Altijd Lente. Dit volgt in 2018. Hiervoor zal er, indien er met bijv. 3 medewerkers gewerkt gaat worden op de babygroepen, ook de 3 uursregeling opnieuw worden bekeken.

1.4.2. 3 uursregeling binnen Altijd Lente, BKR

Volgens de 3 uursregeling mag er bij openingstijden langer dan 10 uur maximaal 3 uur per dag per groep worden afgeweken van de Beroepskracht – Kind – Ratio (BKR). De

tijden waarop de organisatie afwijkt worden per 1-1-2018 losgelaten. Bij het afwijken van de BKR is minimaal de helft van de BKR aanwezig. Het afwijken van de BKR wordt genoteerd op de daglijsten. **Zie verder bijlage T voor uitwerking.**

1.4.3. Voorbereiding nieuwe stamgroep

Kinderen worden voorbereid op nieuwe situaties zoals een nieuwe stamgroep waar zij worden opgevangen. De werkwijze staat verder uitgewerkt bij punt 2.2.4 wen- en afscheidsrituelen.

1.4.4. Afnemen van extra halve dagen

Altijd Lente biedt geen halve dagen aan op contract. Ouders kunnen incidenteel wel een extra halve dag afnemen. De voorwaarde en afspraken zijn verder beschreven bij punt 3.2 overige dienstverlening aan ouders; regeling extra opvang.

1.4.5. Vierogenprincipe (IKK B7)

Medewerkers zijn altijd met 2 medewerkers tijdens openingstijden. Mocht een kind te laat worden opgehaald, dan blijven beide medewerkers tot de ouder er is. Voor de slaapkamers van beide vestigingen en als we alleen op de groep zijn ingeroosterd dan maken we daarnaast gebruik van babyfoons. Zie ook het Veiligheid en Gezondheid beleid.

1.5 Visie op de ontwikkeling van kinderen en de omgang met kinderen

De ontwikkeling van een kind is een heel eigen en persoonlijk proces dat beïnvloed wordt door aangeboren en omgevingsfactoren. Een kind neemt hiervoor alle ruimte en de omgeving moet tegemoetkomen aan de behoefte van kinderen om ervaringen op te doen. Wij hebben de taak kinderen de gelegenheid te bieden hun nieuwsgierigheid te bevredigen en te prikkelen.

Om deze behoefte tot ontwikkelen, de nieuwsgierigheid en natuurlijk het plezier vast te houden, begeleiden we de kinderen met een sensitief-responsieve houding (zie o.a. 1.7.1.). De basis van deze houding is een positieve omgang.

Door bovenstaande houding willen we dat de kinderen zich bewust worden van zichzelf, hun eigen mogelijkheden en die van hun maatschappelijke en natuurlijke omgeving. Wij begeleiden hen in het vinden van een evenwicht hierin. Het kindercentrum is hierin *'de wereld in het klein'*.

Dit evenwicht willen wij realiseren door situaties in het kindercentrum te creëren die er voor zorgen dat de kinderen zich prettig en veilig voelen, respect ontwikkelen voor zichzelf, voor anderen en voor hun omgeving en zich sociale vaardigheden eigen kunnen maken.

Binnen het kindercentrum begeleiden en stimuleren wij de kinderen in hun eigen ontwikkeling en geven daarbij een aanvulling op de opvoeding van de ouders (zie hoofdstuk 3 ouders).

Naast de juiste benadering en de schone en veilige omgeving is gezonde voeding (zie 2.2.10) van belang voor het welzijn en ontwikkeling van kinderen.

1.6 Doelen van Altijd Lente (IKK 2018)

Om de kinderopvang te optimaliseren en de nagestreefde (pedagogische) kwaliteit te bieden, houdt Altijd Lente met haar doelen rekening met de typering van de wijk, ouders/kinderen en met de locatie.

De algemene basisdoelen voor kinderopvang zijn (IKK A1):

1. Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid.
2. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van een persoonlijke competentie.
3. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competentie.
4. Geef kinderen de kans om zich normen en waarden van de samenleving eigen te maken.

Op grond van bovenstaande kenmerken en de kenmerken van de vestigingen van Altijd Lente wordt er aandacht besteed aan verschillende aspecten.

Basisdoel 1. Het bieden van een gevoel van *emotionele veiligheid* in een gezonde en veilige omgeving.

Dit doel wordt verder uitgewerkt met de volgende omschrijving: een sensitieve en responsieve manier van omgang; respect voor de autonomie; grenzen stellen en structuur bieden.

Bij het bieden van emotionele steun is het van belang dat het kind zich:

- *Veilig* voelt. Het kind laat zich troosten door de pedagogisch medewerker en staat dus toe dat de pedagogisch medewerker hem/haar op schoot neemt en naar hem/haar luistert.
- *Geaccepteerd* voelt. De pedagogisch medewerker accepteert het verdriet van het kind.
- *Begrepen* voelt. Het kind zal zich begrepen voelen doordat pedagogisch medewerker samen met het kind verwoordt wat er gebeurd is. De pedagogisch medewerker vertelt dat ze snapt dat het kindje daarom verdrietig is.

We werken volgens de sensitief responsieve houding. Wat betekent dit? Pedagogisch medewerker heeft oog voor de behoefte van het kind en speelt daar tijdig op in.

Altijd Lente hecht waarde aan (accenten) en besteedt concreet aandacht aan (IKK A2);

- vast personeel en vaste invalpool om dit basisdoel te waarborgen. Vanuit onze visie op ontwikkeling zijn deze vertrouwde gezichten een voorwaarde voor het zich prettig en veilig kunnen voelen (een voorwaarde voor verdere ontwikkeling). Wanneer er voor het kind minder bekende medewerkers zijn dan zorgen wij er voor dat er altijd een vertrouwd iemand is. Dit kan voorkomen bij ziekte of vakantie. Hierom kan er ook maximaal 1 medewerker tegelijk per groep op vakantie en wordt er ook naar de andere groepen en vestiging m.b.t. personele bezetting gekeken.
- Er staan vast 3 medewerkers door de week heen op een groep; dit om te voorkomen dat de kinderen teveel verschillende gezichten zien. De verdeling van de dagen zijn als volgt; 1 voltijd= 4 dagen, en 2 keer deeltijd= 3 dagen. Deze verdeling zorgt voor een betrokken team en is de goede verdeling als het gaat om vertrouwde voor de kinderen. Momenteel is p148 de uitzondering hierop: de verdeling is daar 2 x 4 dagen en 1 x 2 dagen.
- We besteden uitgebreid aandacht aan een wenperiode (zie hoofdstuk 2) en bijv. ook aan de voorbereiding naar de peutergroep (zie hoofdstuk 2; voorbereiding dreumes op overgang naar de peutergroep).
- We werken volgens de sensitief responsieve houding naar kinderen maar ook naar ouders. We besteden aandacht aan het contact met ouders en stemmen inhoud af op de behoefte van ouders. We hebben m.b.t. de overdracht naar ouders afspraken gemaakt (zie afspraken pm-ouder h1).
- We maken veel gebruik van rituelen (zwaaien bij afscheid van ouders en structureren bijv. het tafelmoment door het zingen van een liedje vooraf) dit geeft duidelijkheid en draagt bij aan dit basisdoel.
- Er is aandacht voor de organisatie van de dag door pedagogisch medewerker en de inrichting van de overgangsmomenten. Door een duidelijke taakverdeling is het streven dat 1 pedagogisch medewerker met de kinderen. De

overgangsmomenten worden duidelijk door het gezamenlijk inzetten van rituelen; de rust wordt hierdoor bewaard en de situatie voorspelbaar (bijv. babygroep zwaaien kinderen als ze naar bed toe gaan naar de kinderen die wakker blijven).

- Op de groepen en vooral op de babygroep, letten we op geluid van zowel muziek maar ook volume van praten en sluiten van deuren.
- Over het volgen en deelnemen aan activiteiten op andere groep dan de stamgroep zijn afspraken gemaakt om het gevoel van veiligheid te waarborgen (zie bijlage B).
- Een goed ingerichte ruimte, met duidelijke speelhoeken bijv. en een vaste structuur van de dag biedt de kinderen tevens een gevoel van veiligheid.
- Hoeken in de groepsruimte dragen bij aan gevoel van veiligheid omdat je er in een kleiner groepje kunt spelen. We streven ernaar om per groep 3 hoeken te hebben waar kinderen zich in kunnen terugtrekken of hun spel kunnen verdiepen.
- Kinderen mogen een knuffel van thuis meenemen. Op de babygroep kan dit ook een doekje zijn waar moeder mee heeft geslapen voor de vertrouwde geur (zie ook protocol wiegendood i.v.m. grote van knuffel). Daarnaast heeft elk kind een schriftje en op de peutergroep wordt deze met de kinderen aan tafel gelezen en wordt er zo een verbinding met thuis gemaakt.
- Zowel de inrichting als het speelgoed is er gekozen voor natuurlijke materialen, een huislijke sfeer en overzichtelijke en rustig ogende ruimtes (weinig kleur gebruik) (zie accommodatie beleid). Zo hebben de meeste groepen de keuken op de groep zelf.
- Aandacht voor eigenheid en autonomie ontwikkeling van een kind. Kinderen mogen mee doen met een activiteit, hoeft niet.
- Afspraken en regels op de groep worden door de medewerker veelvuldig uitgelegd aan de kinderen. Er wordt veel gebruik gemaakt van rituelen; dit is positieve manier om de situatie te structureren en waarde van de groep over te brengen (bijv. zingen voor het eten, waarde; we beginnen samen met eten).

Basisdoel 2: Bevorderen van de ontwikkeling van *persoonlijke competenties*

Dit doel wordt verder uitgewerkt met de volgende omschrijving: spelenderwijs uitdagen van ontwikkeling van motorische, cognitieve, taal- en creatieve vaardigheden, zodat kinderen steeds zelfstandiger kunnen functioneren.

Heeft het kind iets geleerd? De pedagogisch medewerkers creëren de gelegenheid voor de kinderen om zich te ontwikkelen.

- *Competenties op de verschillende ontwikkelingsgebieden:* Zo kun je de gelegenheid creëren om de motorische ontwikkeling van een baby stimuleren door ze ruimte te geven bijv. door ze op de mat te leggen. De pedagogisch medewerker kan de gelegenheid creëren om de taalontwikkeling stimuleren door veel te praten met de baby's, voor te lezen en te zingen. Het goede voorbeeld geven in het gebruik van de Nederlandse taal is hiervoor belangrijk en het spreken in hele zinnen (zie ook het punt taalgebruik 2.2.10). In bijlage E staan voorbeelden van specifieke activiteiten voor baby's. In bijlage D staan voorbeelden voor activiteiten per ontwikkelingsgebied.
- *Persoonskenmerken;* als veerkracht, zelfstandigheid, discipline, zelfvertrouwen, flexibiliteit die kinderen in staat stellen om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden.

De pedagogisch medewerker heeft een cruciale rol bij het creëren van gelegenheid voor de kinderen om zich te ontwikkelen en talenten tot ontwikkeling te laten komen.

Altijd Lente hecht waarde aan (accenten) en besteedt concreet aandacht aan (IKK A2);

- We vinden het belangrijk dat kinderen op alle ontwikkelingsgebieden worden gestimuleerd en bieden daarom bewust variatie aan op alle gebieden. Om dit bewust te doen vullen we het activiteiten schema (zie bijlage J en F). Op een aantal vlakken leggen we de nadruk:
 - o Zelfstandigheids ontwikkeling is speerpunt. Kinderen worden vaak geholpen met bijv. aankleden. We besteden hier dus expliciet aandacht aan.
 - o De motorische ontwikkeling is een speerpunt. Baby's krijgen de ruimte op de grote mat en zitten zo min mogelijk in de stoel of wippers. Kleine baby's worden gestimuleerd om veel op hun buik te spelen. Met de peuters gymmen regelmatig (zie ook hieronder; extra aanbod) of we zetten een parcours en de gymspullen uit.
 - o Er wordt extra aandacht besteed aan de oudere kinderen van de peutergroep. De invulling en achtergrond van deze leeftijdsgroep is beschreven in een apart onderdeel van dit document; oudste peuters. Daarnaast is er een apart ochtend programma ontwikkeld. Hierover valt te lezen in 'plan drieplus ochtend'. Deze is te vinden in de map beleidstukken.
 - o Altijd Lente vindt naar buiten gaan belangrijk (naar buiten gaan protocol en 2.2.10). Natuur komt ook aan bod; kastanjes zoeken, planten. Het Vondelpark biedt volop de gelegenheid om te rennen, klimmen, wandelen etc.
- Voor het in kaart brengen en het aansluiten op de ontwikkeling van elk individueel kind maken we gebruik van de 'Focus op Kinderen'.
- Op de groepen wordt er gewerkt met thema's voor de verschillende activiteiten om de kinderen uit te blijven dagen en nieuwe prikkels te geven.
- Extra activiteiten aanbod: Kleintje Kunst en Memorabele Momenten (MEMO).
- We besteden aandacht aan de inrichting en presentatie van de groep; deze ziet er uitdagend uit. De lijsten 'leefomgeving' van NCKO kunnen worden als leidraad en evaluatie gebruikt voor het aanbieden van speelgoed. Zie ook het accommodatie beleid.
- We besteden aandacht aan een inhoudelijke overdracht en kindbesprekingen aan ouders m.b.t. ontwikkeling; wat kunnen ze al wel en wat niet; afstemming van Altijd Lente en thuis. Om de ontwikkeling in kaart te brengen gebruiken we de observatielijsten van de 'Focus op kinderen'.

Basisdoel 3: Bevorderen van de ontwikkeling van *sociale competenties*.

Dit doel wordt verder uitgewerkt met de volgende omschrijving: begeleiding in interacties, waarbij spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, zodat kinderen steeds zelfstandiger relaties met anderen kunnen opbouwen en onderhouden.

Heeft het kind met andere kinderen gespeeld? Een ander woord voor sociale competentie is het leren omgaan met anderen. Voorbeelden die in de sociale competentie thuis horen zijn: samen delen, om de beurt, op je beurt kunnen wachten, respect tonen naar elkaar,

compromis sluiten en elkaar helpen. Altijd Lente heeft gezamenlijk een aantal sociale waarden van de groep bepaald zodat deze continu naar voren komen en door de groep gedragen gaan worden; waarden van de groep (zie 1.7.3.).

- *Basisvoorwaarde* hiervoor is dus ook de aanwezigheid van anderen. Dit maakt de kinderopvang dus een plek bij uitstek.
- *Begeleiding van belang*. Wat kinderen van elkaar leren is voor een groot deel afhankelijk van de begeleiding van de medewerkers. Een pedagogisch medewerker kan er bijvoorbeeld voor kiezen om bij een botsing wel of juist niet in te grijpen en kan gelegenheid creëren door bewust bepaalde kinderen samen te brengen.

Altijd Lente hecht waarde aan (accenten) en besteedt concreet aandacht aan (IKK A2);

- Tafelmoment is een goed moment om je te ontwikkelen op het gebied van sociale competentie. We doen dit door hier een gezellig moment van te maken; tafel wordt leuk gedekt en pedagogisch medewerker toont betrokkenheid in verhalen van kinderen.
- Bewust activiteiten aanbieden.
- Begeleiding tussen kinderen o.a. tijdens vrij spel; we organiseren de dag zodanig dat er altijd 1 medewerker met de begeleiding van de kinderen bezig is. De andere aanwezige medewerker is wat meer op de achtergrond aanwezig en doet klussen als afwas etc.
- Voor de kinderen van 3 jaar wordt er 2 à 3 maal in de week een aparte ochtend georganiseerd (zie plan drieplus ochtend in map beleid).
- Welkom heten (bijv. zowel ouder als kind worden begroet bij binnenkomst), afscheid nemen (zwaai ritueel bij het raam).
- Sociale vaardigheden stimuleren tijdens vrij spel, activiteit, tafelmoment etc.
- Wij maken geschiedenis met de groep door het ophangen van werkjes en maken van foto's en te herinneren aan gebeurtenissen.

Basisdoel 4: Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen.

Dit doel wordt verder uitgewerkt met de volgende omschrijving: stimuleren om op een open manier kennis te maken met algemeen aanvaarde normen en waarden, met het oog op een respectvolle omgang met andere en actieve participatie in de maatschappij.

Heeft het kind geleerd zich te gedragen?

- *Normen en waarden*; om goed te kunnen functioneren in de samenleving waarvan zij deel uitmaken, moeten kinderen zich de regels, normen en waarden ofwel de 'cultuur' van die samenleving eigen maken.
- Het *kindercentrum* is als het ware de 'wereld in het klein' waar veel 'regels' gelden die ook in de echte wereld zo zijn. Kinderen maken kennis met regels als: elkaar geen pijn doen, tafelmanieren, groeten, excuses kunnen aanbieden en niet vloeken vallen hieronder. Hier maken kinderen dus een begin met het zich eigen maken van normen en waarden en start dus ook de morele en de gewetensontwikkeling.

De groepssetting van een kindercentrum, waar kinderen in aanraking komen met andere kinderen en volwassenen, al dan niet van een andere culturele achtergrond, biedt daartoe extra mogelijkheden.

Om eenduidigheid te creëren binnen Altijd Lente zijn een aantal onderwerpen verder uitgewerkt in hoofdstuk 2 'normgevoelige onderwerpen'.

Altijd Lente hecht waarde aan (accenten) en besteedt concreet aandacht aan (IKK A2);

- We letten op ons taalgebruik en stimuleren ouders om hetzelfde te doen.
- Tafelmomenten als activiteit; tafelmanieren, tegelijk gaan eten, 'asjeblijft'/ 'dank je wel', wat is 'beleefd' en ook sociale gesprekjes voeren zijn hier onderdeel van.
- Aandacht besteden aan ontvangst en afscheid van ouder en kind; welkom heten en gedag zeggen.
- Kinderen kennis laten maken met verschillen en overeenkomsten a.d.h.v. thema's (landen, eten, talen, muziek etc.) en activiteiten en de begeleiding van vrij spel.
- Aandacht en kennismaking met 'anders' zijn.
- Kennis laten maken met de wereld om ons heen; ook andere culturen en gebruiken. Dit en diversiteit zijn tevens belangrijke onderdelen van de drieplus ochtend.
- Bewust speelgoed aanbieden; variatie, laten kiezen en gedragsregels omtrent speelgoed (waarde van spullen van een ander). Ook zorgen we voor culturele diversiteit in het speelgoed; denk aan verschillende poppen maar ook plaatjesboeken.
- Als het gaat om de drieplus ochtend (filosoferen met peuters) dan wordt er volop geoefend met waarden als; elkaar uit laten praten, elke mening telt; er is geen goed of fout, iedereen heeft zijn eigen tempo. Dit aan de hand van de begeleiding van de medewerker. Zo geeft de medewerker alle kinderen 'de beurt' en vraagt ook kinderen even te wachten met reageren.

1.7 Pedagogisch handelen en afspraken pedagogisch medewerkers

Pedagogisch medewerker speelt een cruciale rol t.o.v. sociale vaardigheden, de ontwikkeling, het overdragen van normen en waarden en het bieden van emotionele veiligheid. Pedagogisch medewerkers hebben hierin een duidelijke voorbeeldfunctie zowel voor de kinderen als de ouders. Duidelijke onderlinge afspraken tussen pedagogisch medewerkers is van belang in deze.

Het doel van algemene afspraken voor pedagogisch medewerker is om te komen tot een eenduidige werkwijze in het pedagogisch handelen binnen de kinderopvang. De uitwerking hiervan volgt hierna 1.7.4.

Ieder onderdeel van het pedagogisch werkplan heeft specifieke rituelen en afspraken en zijn per onderwerp uitgewerkt in hoofdstuk 2.

1.7.1 pedagogisch beleidsmedewerker\ coach

Kinderdagverblijf Bloem beschikt conform de eisen van de wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (hierna: wet IKK), over een pedagogisch beleidsmedewerker en een pedagogisch coach. Deze twee functies worden door een persoon vertegenwoordigd.

Werkzaamheden pedagogisch beleidsmedewerker en coach

De pedagogisch beleidsmedewerker houdt zich minimaal 250 uur per jaar (50 uur per locatie) bezig met het schrijven, aanpassen en aanscherpen van het pedagogisch beleid.

De pedagogisch coach is 10 uur per jaar, per medewerker beschikbaar voor persoonlijke coaching. Dit geldt ook voor beroepskrachten met een flexibele inzet. Dit houdt in dat zij 550 uur per jaar besteedt aan het coachen van medewerkers. Dat komt neer op een uur per week, per groep.

Kwalificatie-eisen en functiebeschrijving

Er worden kwalificatie-eisen gesteld aan de pedagogisch beleidsmedewerker. Daarbij wordt verwezen naar de regelgeving in de cao. In de cao is bepaald welke opleidingen geschikt zijn voor de functie van de pedagogisch beleidsmedewerker. In de wet IKK is afgesproken dat de opleiding voor pedagogisch beleidsmedewerkers minimaal hbo-niveau moet zijn en gericht moet zijn op pedagogiek. De pedagogisch beleidsmedewerker van Kinderdagverblijf Bloem heeft een HBO studie Pedagogiek afgerond.

Manier van werken

De pedagogisch coach is minimaal 1 uur per week per groep aanwezig om te observeren. Naar aanleiding van deze observaties heeft zij met alle medewerkers individueel gesprekken over de manier van werken. Er wordt nagegaan of er volgens de richtlijnen en het beleid gewerkt wordt. Ook is er ruimte voor de medewerker om met de coach te delen of er dingen zijn waar zij tegenaan loopt in haar werk. Er wordt dan gezamenlijk gekeken wat er eventueel nodig of mogelijk is om de medewerker (nog) beter te laten functioneren. Video interactie begeleiding (VIB) zou hier eventueel onderdeel van uit kunnen maken. VIB houdt in dat de pedagogisch coach videobeelden maakt van de medewerker terwijl zij aan het werk is op de groep. Daarna worden de beelden samen teruggekeken en wordt het pedagogisch handelen van de medewerker besproken. Naast de persoonlijke coaching van medewerkers, leidt de pedagogisch coach drie à vier keer per jaar deskundigheidsbevorderingen en eens per jaar een studiedag, waarin aandacht besteed wordt aan pedagogische thema's en waar ruimte is voor casusbespreking en intervisie.

Advies

De pedagogisch coach is tevens aanspreekpunt en vraagbaak voor medewerkers bij problemen met kinderen. De pedagogisch coach kan gevraagd, of ongevraagd mee kijken naar het gedrag van een kind en vervolgens advies geven over hoe hiermee om te gaan op de groep.

1.7.2. Pedagogisch handelen

Effectief opvoeden kun je alleen als je een goede relatie hebt met het kind en als het opvoedklimaat warmte, veiligheid, geborgenheid en ondersteuning biedt.

Om dit te bieden en het plezier en de ontwikkelingsdrang bij kinderen vast te houden en te stimuleren, begeleiden we op een sensitief responsieve manier waarvan een positieve omgang een basis is voor het handelen.

Een sensitief-responsieve pedagogisch medewerker is in staat om de volgende soorten ondersteuning te geven:

1. Emotionele ondersteuning;
2. Respect voor de autonomie van het kind;
3. Structureren en grenzen stellen;
4. Informatie en uitleg geven;
5. Ontwikkelingsstimulering;
6. Begeleiden van interactie tussen kinderen.

De omschrijving van de 6 soorten ondersteuning van het sensitief-responsief begeleiden;

- Sensitieve responsiviteit of emotionele steun:
Pedagogisch medewerker heeft oog voor toestand en signalen van het kind en speelt hier juist op in. Hierdoor leert het kind dat zijn signalen en initiatieven worden opgemerkt, dat het serieus genomen wordt en leert het kind dat hij/zij de moeite waard is.

De pedagogisch medewerker beschermt een kind tegen stress door bijv. te zorgen voor een rustig plekje voor een baby of ondersteunt een baby die honger heeft door het bij zich te nemen en te praten terwijl de fles gemaakt wordt.

Bij 0-1 jarige kinderen is vooral de emotionele ondersteuning van belang. Reacties op de signalen van het kind maken in de eerste maanden van de baby een sociaal wezen. Zo leert het kind dat zijn signalen en initiatieven worden opgemerkt, dat het serieus genomen wordt en het voorspelbare en doorgaans positieve reacties van de pedagogisch medewerker krijgt. Het kind krijgt hierdoor het gevoel de moeite waard te zijn, ontwikkelt een gevoel van acceptatie en waardering en krijgt zelfvertrouwen en vertrouwen in anderen;

- Respect voor de autonomie van het kind:
Pedagogisch medewerkers geven de kinderen zoveel mogelijk de kans om dingen zelf te proberen, zelf op te lossen en respecteert daarbij ook de oplossingen en ideeën van de kinderen (mits veilig). Dit betekent ook dat we alternatieve aanbieden voor als de situatie gevaarlijk kan zijn.

De pedagogisch medewerkers kondigen duidelijk aan wat de kinderen te wachten staat bijv. aan tafel gaan voor de lunch. We geven hierbij de kinderen de ruimte om te schakelen en evt. af te ronden. Bij een baby geven we ruimte door te vragen 'ga je mee?' en hierbij je armen uit te steken en de baby op te pakken als hij/zij dit heeft 'beantwoord' door bijv. ook armpjes uit te steken.

1-2 jarige kinderen verkennen steeds meer hun omgeving en hebben een innerlijke drang om zelfstandig te opereren. De autonomieontwikkeling staat

centraal. Als pedagogisch medewerker betekent dit dat je respect toont voor het autonomiestreven van het kind. De emotionele ondersteuning bestaat niet alleen meer uit het reageren op signalen van het kind, maar vooral uit het niet reageren wanneer het kind zelfstandig aan het verkennen is;

- Structureren en grenzen stellen:

Pedagogisch medewerker structureert de situatie. De activiteiten en taken worden voor kinderen overzichtelijk. Pedagogisch medewerker geeft uitleg op begripsniveau van de kinderen. Dit doen we op een positieve manier door alternatieven te bieden.

Bijv. een van de kinderen fietst buiten en gaat er helemaal in op. Hij stoort anderen hiermee in hun spel. Pedagogisch medewerker ziet dit en benadert de jongen door te benoemen dat hij lekker aan het fietsen is en biedt aan om samen met krijgt een fietsparcours te maken en legt uit dat de andere kinderen dan ook rustig kunnen spelen.

2-3 jarige kinderen maken zich steeds meer los van de opvoeder/pedagogisch medewerker. Door de toenemende behoefte aan autonomie van het kind en zijn groeiende begripsvermogen hebben pedagogisch medewerkers de taak het kind te socialiseren en meer bekend te maken met gedragsregels die het kind uiteindelijk uit zichzelf volgt. Als pedagogisch medewerker is het belangrijk dat je de situatie voor het kind structureert en consistente en duidelijke grenzen stelt. Ook komt binnen deze leeftijdsgroep de omgang met leeftijdgenootjes steeds meer opgang. De pedagogisch medewerker heeft hierbij de taak dit proces te begeleiden (door voordoen en uitleggen);

- Praten en uitleggen:

We praten vaak met kinderen en stemmen de timing en de inhoud van hun verbale interacties af op de toestand, de aandachtsrichting en het begripsvermogen van het kind. Vanaf 3 jaar zal het kind vragen om nieuwe inzichten en uitdaging om hun zelfstandigheid en ook om te laten zien wat ze kunnen en weten. We gaan hierop in door de gevraagde inzichten te geven en uitleg te geven.

3-4 jarige kinderen krijgen, door hun drang om de eigen competentie te ontwikkelen, steeds meer behoefte aan informatie en nieuwe stimuli voor de verdere ontwikkeling van hun intellectuele en sociale behoeften. Voor de pedagogisch medewerker betekent dit dat zij op een leeftijdaangepaste manier informatie en uitleg geeft aan het kind over wat hoort, moet en mag en over hoe de dingen in elkaar zitten (door o.a. voorlezen, gesprekjes en spelletjes) De pedagogisch medewerker moet nu kennis overdragen op het niveau van het kind.

- Ontwikkelingsstimulering:

We dagen kinderen uit om nieuwe dingen te proberen zonder ze te overvragen. De stimulering wordt daarom aangepast aan de interesse, het ontwikkelingsniveau en de toestand van de kinderen.

- Begeleiden van interacties tussen kinderen:
Pedagogisch medewerkers begeleiden de interacties tussen de kinderen op leeftijdsniveau en zijn gericht om op een positieve manier met elkaar om te leren gaan. Positieve interacties tussen kinderen worden gestimuleerd door kinderen aan te moedigen elkaar te helpen en samen te werken maar ook naar elkaar te luisteren en elkaars werk te bewonderen.

Basishouding

Het sensitief-responsief begeleiden van kinderen op een positieve wijze valt of staat met de basishouding van de pedagogisch medewerker.

Deze basishouding omvat de volgende elementen;

Benadering algemeen

- Aanmoedigen en ondersteunen door het geven van complimenten aan een kind of groep.
- Actief kunnen luisteren en open vragen kunnen stellen.
- Uitleg geven.
- We spreken kinderen op ooghoogte aan en lopen naar de kinderen toe zodat de afstand klein is.
- We formuleren zinnen op een positieve manier door woorden als 'nee' en 'niet' te vermijden en het gewenste gedrag te benoemen.
- Spreken tegen kinderen op een eerlijke open manier zonder door de toon iets anders uit te stralen. Kinderen voelen dit ook.

Benadering bij uitdaging en ondersteuning

- Observeren, hierdoor kun je signalen opvangen van het kind of de groep.
- Alternatieven geven in geval van ongewenst gedrag door bijv. mogelijkheden aan te reiken waar of hoe iets wél kan.
- Kinderen begeleiden in hun spel door hier zelf actief betrokken bij te zijn (bijv. samen spelen en interactief).
- We dagen de kinderen uit door te variëren in aanbod en ook door suggesties te geven en kinderen op gang te helpen in hun spel.
- Eigen mening op de achtergrond kunnen stellen en geen oordeel uitspreken over suggesties en wensen van kinderen.
- Oor hebben voor alle kinderen (ook de kinderen die minder initiatief nemen daartoe).
- Actief bewust blijven omgaan met gedrag bijvoorbeeld; ongewenst gedrag actief blijven onderzoeken en aanpak blijven evalueren.

Time-out

De time-out is een uiterste manier van ingrijpen, als de omhoogpogingen niet werken en ingrijpen nodig. De time-out wordt enkel toegepast als het kind 2,5 jaar of ouder is. Onder 2,5 jaar is het kind te jong om echt te begrijpen waarom hij een time-out krijgt en kan dit zelfs afbraak doen aan de ontwikkeling van de autonomie.

Wij grijpen alleen in wanneer het gedrag van een kind de voortgang op de groep belemmert, het zichzelf of andere kinderen in gevaar brengt of bang maakt en niet op een andere manier wil luisteren. Het doel is om het ongewenste gedrag te stoppen en de ruimte te geven om afstand te nemen, tot rust te komen en na te denken.

Het zal in de meeste gevallen niet langer dan 1 minuut op de stoel (in dezelfde ruimte) zitten en achteraf sluiten wij het "straffen" van het kind af door te verwoorden wat er precies gebeurd is en zorgen dat ertussen de pedagogisch medewerker en het kind geen negatieve gevoelens meer bestaan. De pedagogisch medewerker laat zien dat zij niet boos is en geeft het kind de gelegenheid dat ook te doen.

Binnen Altijd Lente houden we rekening met typisch jongensgedrag in onze benadering naar de kinderen. Hiervoor is een training gevolgd. Voor informatie zie bijlage L.

1.7.3. Focus op kinderen (observatie methode)

Kinderen leren het best aan de hand van positieve ervaringen en dus vanuit een positieve benadering. Om de activiteiten goed te laten aansluiten bij de ontwikkeling van de kinderen, vullen we elke 6 maanden de observatieformulieren m.b.t ontwikkelingsgebieden van de 'Focus op Kinderen'. Daarnaast worden de bevindingen en de activiteiten in de kindbespreking met ouders besproken. Deze methode biedt ook de mogelijkheid om de groep in zijn geheel te bekijken en kan uitkomst bieden bij een benadering van de groep.

De methode is echter geen diagnostisch middel en kan derhalve ook niet gebruikt worden om eventuele achterstanden aan te tonen. De kinderopvang heeft dan ook geen bevoegdheid om hier formele uitspraken over te doen.

De methode 'Focus op kinderen' onderscheidt de ontwikkelingsgebieden:

1. Motoriek
2. Intelligentie
3. Spraak en taal
4. Zelfstandigheid
5. Sociaal-emotioneel

In bijlage D een korte omschrijving van deze gebieden met voorbeeld activiteiten.

Verder beschrijven we een overdracht aan elkaar waarin we alle kinderen beschrijven (zie algemene afspraken medewerkers). Indien er andere opvallende zaken zijn dan noteren we dit op een apart formulier opvallend gedrag en situaties (zie bijlage O).

1.7.4. Waarden van de groep

De meerwaarde voor kinderen van het samenzijn in de groep, ligt in de kracht van de groep. Door gebruik te maken van die kracht van de groep kunnen bepaalde waarden worden versterkt en aanvullend bijdragen aan de pedagogische basisdoelen.

Gezamenlijk hebben we de volgende waarden centraal gesteld:

- jezelf kunnen zijn
- inleven in een ander
- van elkaar leren en samen doen

Tijdens het uitvoeren van de afspraken en rituelen zoals beschreven in het werkplan, gebruiken wij bovenstaande waarden.

Door de afspraken vanuit de waarden te blijven benaderen, ontstaat er een groeps sfeer waarbij de waarden; jezelf kunnen zijn, inleven in een ander, van elkaar leren en samen doen, sterk naar voren komen.

Rituelen worden gedragen door de groep. Indien wij merken dat we teveel kinderen moeten corrigeren of aanspreken dan proberen wij andere rituelen te bedenken en te gebruiken. Rituelen zijn dus aan verandering onderhevig.

Hieronder een aantal voorbeelden hoe:

- We maken kinderen sociaal attent op elkaar door te benoemen wat we zien bij de kinderen. 'Wat is Jan aan het doen? Hij maakt een grote toren.' We gebruiken hiervoor de namen van de kinderen, zo krijgt een kind een plaats in de groep en kunnen ze binnen deze groep zichzelf zijn en ontwikkelen.
We gebruiken de hele namen van kinderen, geen afkortingen of troetelnamen.
- We betrekken kinderen bij elkaar als het gaat om gevoelens. 'Zullen we samen Piet troosten? Wat heeft hij verdriet!'
- We stimuleren kinderen om elkaar te helpen en dingen samen te doen. 'Piet, wil je Jan laten zien waar hij zijn jas op kan hangen?' We betrekken de kinderen bij opruimen, uitleg van spelmateriaal, brood smeren en proberen zoveel mogelijk samen te doen. We betrekken de kinderen ook door ze een 'verantwoordelijkheid' in te geven; 'wat is nu een goede plek voor het nieuwe speelgoed?'

1.7.5. Algemene afspraken pedagogisch medewerkers.

Naast de afspraken rondom pedagogisch handelen hebben we algemene afspraken. We maken hierin onderscheid tussen: afspraken pedagogisch medewerker t.a.v. elkaar/ achterwachting in het kindercentrum, afspraken pedagogisch medewerkers t.a.v. kinderen en afspraken pedagogisch medewerkers t.a.v. ouder.

Verdere afspraken zijn ook te vinden in de gedragscode en de beroepscode. Medewerkers krijgen deze aan het begin van het dienstverband te lezen en tekenen een integriteitverklaring (deze stukken worden verstrekt bij indiensttreding en zijn daarnaast altijd op te vragen bij kantoor). Tevens komen de punten uit deze stukken terug in de beoordeling- en functioneringsgesprekken.

Afspraken pedagogisch medewerker t.a.v. elkaar/ achterwachting in het kindercentrum

We vinden collegiaal werken belangrijk.

- Open communicatie naar elkaar waarin positieve kritiek of feedback gegeven wordt. We communiceren naar elkaar als er iets speelt (bijv. niet helemaal lekker) de collega eventueel kan bijspringen indien nodig.
- We laten de ruimte en de gebruikte spullen, netjes achter voor onze collega's de volgende dag (ook verfbakjes schoon etc.). Speelgoed is geordend en wordt compleet teruggezet op daarvoor bestemde plek.
- We stemmen regelmatig af om op 1 lijn te zitten naar de kinderen. We overleggen wie wat gaat doen en de taken worden verdeeld. Voorbeelden hiervan zijn; verschonen, afwassen, schriftjes schrijven, activiteiten, eten etc. Daarnaast

hanteren we een schoonmaakrooster en een beddenrooster voor het verschonen van de bedden.

Grotere taken doen we in overleg met de betrokken collega's op rustige momenten. We streven ernaar om er niet meer dan 1 per dag te plannen.

- We stemmen vakanties zoveel mogelijk op elkaar af om, naast de pedagogische redenen, de continuïteit op de groepen te waarborgen.

Concrete afspraken;

- We lichten onze naaste collega in als we onverhoopt later zijn.
- Bij binnenkomst en vertrek groeten we alle collega's; zo weet iedereen wie er in het pand is (zie ook brand protocol).
- We houden de groep netjes door elk dagdeel af te ronden door op te ruimen.
- Voor een nieuw thema bedenkt iedereen activiteiten en knutsels. Alle spullen van het oude thema worden eerst helemaal opgeruimd.
- We maken vooraf een activiteitenplan en plannen de voorbereidingen voor verjaardagen en afscheidsfeestjes en voeren dit gezamenlijk uit. We bespreken wie wat doet; materialen en werkwijze, afspraken maken ouders etc.
- We werken volgens de richtlijnen van de organisatie aan de hand van de protocollen, lijsten en beleid en werkplan.
- De groepssamenstelling en het pedagogisch medewerker-kind ratio is conform het convenant kwaliteit kinderopvang en wordt dagelijks geregistreerd.
- De **achterwachting** houdt in dat in geval van calamiteiten er een achterwacht beschikbaar dient te zijn die binnen ambulance aanrijtijden (is 15 minuten) in het kindercentrum aanwezig kan zijn. De achterwacht van Altijd Lente is bekend met het kindercentrum en de werkwijze en heeft tevens toegang tot sleutels etc. van de vestigingen. Het kindercentrum wordt geopend om 7.45 en gesloten om 19.00 door 1 medewerker. Openingstijden zijn van 8.00-18.30; binnen deze periode zijn er 2 medewerkers aanwezig. Zie voor de werkwijze van deze regeling het Gezondheid en Veiligheid beleid.
- Altijd Lente heeft een **vertrouwenspersoon** aangesteld voor haar medewerkers. Om de vertrouwelijkheid te waarborgen is een samenwerking aangegaan op dit punt met de Arbobotler. Taakomschrijving en gegevens zijn te vinden in bijlage N van dit werkplan. Verdere afspraken over bezetting en veiligheid zijn te vinden 2.2.10 punt veiligheid.

Communicatie; overdracht:

- We schrijven per dag een overdracht naar elkaar. Deze lezen we aan het begin van de dienst. Zo kunnen we naar ouders ook teruggrijpen op een dag dat je er niet was en vorm je een totaal beeld. In de overdracht schrijf je volgende punten;
 - Aantal kinderen
 - Elk kind korte beschrijving van de dag
 - Wie staan er op de groep
 - Welk speelgoed is er aangeboden
 - Welke activiteiten zijn er gedaan
 - Ook eventuele zieken, allergieën etc.
 - Nieuwe afspraken met ouders worden duidelijk vermeld.
- Aan het begin van de dag geven we elkaar een korte praktische overdracht van de kinderen. We vinden het belangrijk dat we niet over de kinderen praten waar zij bij zijn.

- Als er een invalkracht werkt dan geeft zijzelf, of een vaste collega, aan ouders aan voor wie zij invalt. Ook wordt de invalkracht 'aangestuurd' door een vaste medewerker. De vaste medewerker blijft het meest bij de kinderen; zij is tenslotte het vertrouwde gezicht.
- We vullen de daglijsten zorgvuldig in. Deze geeft ons overzicht over de dag en kan worden gebruikt in overdracht naar ouders.
- Een goede overdracht naar ouders vinden we belangrijk en daarom bespreken we deze voor zodat de late dienst een compleet beeld heeft van de dag.

Afspraken pedagogisch medewerkers t.a.v. kinderen

- We stemmen onderling regelmatig af om op 1 lijn te zitten naar de kinderen.
- We praten niet over de kinderen waar zij bij zijn.
- We praten in het bijzijn van de kinderen alleen over kindvriendelijke zaken en gebruiken alleen correct, net taalgebruik en maken hele zinnen. We geven het goede voorbeeld geven in het gebruik van de Nederlandse taal (zie ook het punt taalgebruik 2.2.10).
- We praten op rustige toon tegen de kinderen en zorgen voor positieve formulering; dit draagt bij aan een goede sfeer op de groep. We benoemen het gewenste gedrag, geven alternatief als iets niet mag en gebruiken geen 'nee' en 'niet'. We maken geen gebruik van dwang.
- We zijn goed op de hoogte van de stand van zaken;
 - o We lezen de overdracht en noteren als er nieuwe afspraken zijn.
 - o De kindbesprekingen bespreken we als team voor en na en lezen het verslag.
 - o We passen lijsten direct aan als er veranderingen zijn. Zo zijn ze altijd up-to-date.

Actief met kinderen zijn vinden we belangrijk;

- We overleggen welke activiteiten we willen bieden op een dag, week etc.
- Er altijd 1 pedagogisch medewerker bij de kinderen is.
- We bieden elke dag geleide activiteiten aan afgewisseld met begeleid vrij spel.
- We eten samen met de kinderen en eten hetzelfde als de kinderen.
- We spreken naar de kinderen op gewoon volume en stimuleren kinderen om dit ook te doen en naar elkaar toe te lopen als zij iets willen vertellen.
- Pedagogisch medewerker hanteren dezelfde groepsafspraken naar de kinderen toe (zoals met zijn allen opruimen etc.).
- Wij zorgen ervoor dat hoeken speelklaar en ingericht zijn aan het begin van de dag en aan het eind. Dit daagt kinderen uit om te gaan spelen.
- De groepsregels leggen we uit naar de kinderen zodat zij snappen waarom iets niet of een keer wel mag en kinderen leren om rekening te houden met elkaar (zoals rennen, kan zorgen voor botsingen op de groep tijdens vrij spel maar kan wel tijdens een activiteit als 'schipper mag ik overvaren').
- We zijn bewust bezig met het stimuleren van de verschillende ontwikkelingsgebieden en de ontwikkeling van normen en waarden.
- Kinderen nemen soms speelgoed mee. Speelgoed wordt in het vakje van kind bewaard of voor p148 op de plank van de kapstok. Er kan mee gespeeld worden mits veilig en past binnen het dagprogramma. We stimuleren kinderen om hier dan ook samen mee te spelen.

- Wij zorgen samen aan de hand van de protocollen voor een veilige, hygiënische en kindvriendelijke omgeving en werken volgens het beleid, protocollen en richtlijnen/afspraken van de organisatie.
- Eventuele contact met derden als extra ondersteuning vanuit Okido gaat onder supervisie van de leidinggevende.

Afspraken pedagogisch medewerkers t.a.v. ouder

- We maken tijd voor de overdracht tussen ouder en pedagogisch medewerker. We stellen ons geïnteresseerd op door de ouder te groeten en vragen actief hoe het gaat. We geven ook duidelijk aan als we hier van afwijken (bijv. ik kom zo bij je; ik zwaai even met P.).
- We vinden het voor de ontwikkeling van kinderen belangrijk om duidelijk afscheid te nemen tijdens haal en brengmomenten en leggen dit uit aan ouders. We zwaaien samen met het kind de ouders uit en aan het einde van de dag zwaaien we zowel ouder als kind weer uit.
- We vinden een goede overdracht aan ouders aan het eind van de dag belangrijk en stellen ons daarom hier proactief op. Heeft een ouder vaak weinig tijd hiervoor dan zullen we hierover het gesprek aangaan. In de overdracht komen minimaal 3 punten aan de orde; Slapen, eten bijzonderheden?/Wat heeft kind gedaan en hoe heeft hij/zij dat beleefd? / Leuke anekdote.
- We bespreken alles met ouders dus ook botsingen en ongelukjes worden gemeld. We denken hierbij aan de positieve formulering; we proberen het zo objectief mogelijk te beschrijven (aan de hand van feiten) en benoemen ook altijd wat er goed ging of leuk was.
- We bespreken de overdracht naar ouder met elkaar door; we maken ons beeld compleet. Het afstemmen met ouder vinden wij belangrijk om de benadering van thuis en van Altijd Lente af te stemmen.
- We overleggen onderling veel zodat we op 1 lijn staan naar ouders toe. We overleggen onderling bij twijfel en geven aan er later op terug te komen. We vallen elkaar nooit af naar ouders toe en spreken vanuit het team (we).
- Eenmaal per 6 maanden (na start is dit 3 maanden) houden we een kindbespreking met ouders (indien gewenst kan de periode worden verkort). Afspraken met ouders is op een vaste tijd om 16.45. Dit is afhankelijk van de groep en samenstelling en gaat in overleg met collega's.
- We bespreken actief met ouders verjaardagen en afscheidsfeestjes voor; hoe verloopt het feest (bijv. hierna mee naar huis bij afscheid etc.) en ook wordt de traktatie besproken (zie voedingsbeleid; antisoet) en een lijstje met voorbeeld traktaties meegegeven door de medewerker (bijlage M). Vaak vallen het afscheidsfeestje van de babygroep en de 2^e verjaardag samen. We vieren dan alleen het afscheidsfeestje.
- Bij het opnemen van de telefoon vermelden we de naam van het kindercentrum en onze eigen naam. De vaste medewerker neemt de telefoon aan; zij kent alle ouders. Nieuwe medewerkers nemen de eerste periode de telefoon niet op.
- We adviseren ouders als het gaat om het geven van hapjes, zindelijkheid en speengebruik etc. We zullen echter zelf niet met dit soort zaken starten. We volgen hierin de ritmes en gewoontes van thuis. Ouders starten thuis met bijv. zindelijkheidstraining en wij sluiten aan. We bespreken dan ook hoe we gaan aansluiten (bijv. al dan niet stickerbeloningssysteem). Uiteraard moet de aanpak binnen de richtlijnen van Altijd Lente passen.

- We noemen nooit namen van kinderen als er bijv. gebeten is. Ook bespreken we geen kindkenmerken of andere zaken in het bijzijn van ouders t.b.v. privacy.
- We vinden veiligheid erg belangrijk binnen Altijd Lente en spreken ouders ook aan op 'onveilig' gedrag;
 - o Ouders zijn zelf verantwoordelijk voor eigen kind (halen/brengen/toezicht tijdens borrels)
 - o Traphekjes sluiten en altijd tassen hoog
 - o Kinderwagen mee naar huis of daarvoor bestemde plek
 - o Geen eten meegeven naar Altijd Lente en anders in zakje in vakje
 - o Volgen van de groepsregels; bijv. niet rennen als het druk is
 - o Kinderen mogen niet alleen van de groep laten afgaan of opkomen
 - o Kinderen nooit zelf deuren laten openen
 - o We vragen ouders om voor 9.30 hun kind te brengen en als dat niet kan dan even te bellen. We willen dan graag met de dag beginnen en kunnen de laatkomers op de gang 'overnemen'. Dit houdt de dag voorspelbaar voor de kinderen en draagt bij aan de emotionele veiligheid.
- We vragen ouders om hun kind ook af te melden als ze niet komen (dagje thuis, vakantie etc.). We bellen ouders actief na als zij hun kind onverwacht niet naar de opvang brengen. We stellen ons geïnteresseerd op en vragen vriendelijk om de volgende keer af te melden. Ook bellen we ouders tussendoor als een kind bijv. erg gevallen is. De ouder is dan voorbereid als zij het kind komt halen.
- Ruilen van dagen kan enkel binnen dezelfde werkweek mits er ruimte is (zie H3). We overleggen onderling (ruil/extra dag) met de medewerker die dag werkt.
- Medicijnen worden bij voorkeur thuis toegediend. Voor het toedienen van medicijnen moeten ouders een verklaring tekenen en houden een logboekje voor het toedienen bij (bijlage C). Voorwaarde is dat medicijn thuis al een keer toegediend (i.v.m. allergische reacties) en of er een bepaalde reactie is geweest. We vragen ouders om aan te geven als een kind een zetpil heeft gehad, koorts heeft gehad of niet lekker is geweest. We kunnen dit dan extra in de gaten houden. We geven zelf een zetpil enkel na overleg met ouders (en na tekenen verklaring zetpil) en ter overbrugging tot een kind kan worden opgehaald.
- Indien een thuis kind gevallen is van hoogte (bed of commode etc.), dienen ouders eerst naar huisarts te gaan om het kind na te laten kijken voor het naar Altijd Lente mag komen. Indien alles ok dan mag het kind naar Altijd Lente komen. Indien het wekadvis gegeven wordt dan mag het kind pas weer komen wanneer het termijn van dit advies is afgelopen.

1.7.6. Afspraken (huisregels) voor ouders

Om optimale zorg en afstemming te krijgen hebben we hoofdstuk 3 het ouderbeleid hebben we het oudercontact bij Altijd Lente beschreven.

1.7.7. Beroepskrachten inval, uitzendbureau, in opleiding, stagiaires en vrijwilligers

Invalpool

Altijd Lente werkt met vaste krachten gediplomeerd of in opleiding en heeft een vaste invalpool.

Uitzendbureau inzet

Mocht de invalpool niet toereikend zijn dan wordt het uitzendbureau ingeschakeld. Als een uitzendkracht voor het eerst komt dan ontvangen zij een uitdraai van een formulier 'uitzendbureau afspraken' (bijlage O uit de inwerkuids voor het management) waar zij zich aan moeten houden. Nieuwe uitzendkrachten tekenen het formulier voor gelezen. De medewerker op de betreffende groep ontvangen het formulier 'werken met een uitzendkracht' (bijlage P uit de inwerkuids voor het management).

Medewerkers in opleiding en stagiaires

Er zijn duidelijke afspraken over de inzetbaarheid, taken en begeleiding van BBL en BOL stagiaires. Deze staan in de CAO en in het stage beleid van Altijd Lente.

Vrijwilligers

Vrijwilligers worden niet ingezet binnen Altijd Lente.

Altijd Lente moedigt ouderparticipatie in de dagelijkse bedrijfsvoering niet aan, ook niet als het gaat om vrijwilligers bij bijv. een uitje of Sinterklaas. Dit heeft als reden dat het effect op de kinderen dan te groot is. Uitzondering hierop is het voorlezen tijdens de voorleesdagen en kinderboekenweek.

Schoonmaker

De schoonmaker komt 3 keer per week en werkt buiten openingstijden.

Hoofdstuk 2 Werkplan

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de concrete invulling van de visie en doelen van Altijd Lente. Het werkplan is afgestemd op de locatie van de vestigingen en doelgroep.

In dit hoofdstuk wordt het woord ouder gebruikt. Hiermee worden bedoeld biologische ouder(s), voogd(en) en verzorger(s).

Met het woord pedagogisch medewerker(s) (pm(ers)) worden zowel M/V bedoeld. Er wordt gesproken over leidinggevende(n).

2.2. Werkplan Kindercentrum Altijd Lente

Dit werkplan is voor beide vestigingen op de Willemsparkweg 148 en 211. Deze vestigingen liggen op 3 minuten afstand van elkaar en hebben dezelfde doelgroep ouders en kinderen.

2.2.1. Groepsindeling

Kindercentrum van Altijd Lente heeft 2 vestiging met ieder 2 groepen. Per vestiging is er een babygroep en een peutergroep. Babygroep is 0-2 jaar en peutergroep 2-4 jaar. In sommige gevallen is een kind van de babygroep eerder of later toe aan de peutergroep. Dit kind kan, mits de Beroepskracht Kind Ratio (BKR) dit toelaat, eerder of later overgaan naar de peutergroep.

In totaal is er plek voor 44 kinderen per dag in de leeftijd van 0 tot 4 jaar. Vestiging op 211 heeft plaats voor 9 baby's en 12 peuters en vestiging 148 heeft plaats voor 9 baby's en 14 peuters. M.b.t. inzet personeel houden we ons aan de BKR zie www.1ratio.nl.

De dienst van de eerste medewerker start om 7.45 en de laatste dienst eindigt om 19.00. Altijd Lente is open van 8.00-18.30 voor ouders en kinderen en is alle dagen behalve de officiële feestdagen geopend. Uitzondering hierop is een eventueel geplande jaarlijkse studie dag ter deskundigheidsbevordering en/of teambuilding. Er is sprake van een vroege sluiting op kerstavond en oudejaarsdag. We sluiten dan om 17.00.

2.2.2 Dagindeling kindercentrum

Een vaste dagindeling geeft duidelijkheid en houvast aan de medewerkers en ook rust voor de kinderen (basisdoel 1, zie hoofdstuk 1) dit draagt bij aan het gevoel van veiligheid.

Er zijn vaste momenten op de dag waarop de kinderen en de pedagogisch medewerkers gezamenlijk aan tafel zitten om te eten en te drinken. Ook zijn er vaste breng- en haaltijden (tot 9.30 en vanaf 17.00) om de rust op de groep zoveel mogelijk te waarborgen (verdere uitwerking 2.2.4. 'dagelijkse binnenkomst en afscheid').

Zowel bij het brengen als het halen wordt er duidelijk afscheid genomen. Een ritueel hiervoor is het samen uitzwaaien van de ouder. De kinderen mogen iets meenemen van thuis waar ze aan gehecht zijn, dit draagt bij aan verbinding tussen thuis en Altijd Lente en brengt een gevoel van veiligheid met zich mee (zie ook basisdoel 1).

Voor het slapengaan is ook een vast ritueel, dat per kind kan verschillen. De kinderen kunnen daarvoor hun eigen 'slaaspullen' meenemen, die in hun eigen mandje of vakje liggen (andere rituelen in 2.2.4.).

We streven ernaar om elke dag naar buiten te gaan mits het weer het toelaat (zie ook 2.2.10 en het naar buiten protocol).

Wij vieren regelmatig feest met Sinterklaas, Kerstmis, Pasen, eerste Lentedag en met verjaardagen en afscheid van kinderen. Het kan zijn dat het feest gevierd wordt met het hele centrum bijv. tijdens een kerstlunch, maar meestal zal het op de eigen groep plaatsvinden (zie bijlage B).

Ouders (en andere familieleden) zijn met verjaardagen en afscheid op afspraak met de pedagogisch medewerkers welkom voor een kopje thee of koffie. Voor de invulling van de verschillende feesten zijn er de verschillende draaiboeken op de groep.

Daarnaast besteden wij op de groep aandacht aan speciale gelegenheden als geboorte (zie 2.2.4.) maar ook aan overlijden en scheiden (dit overigens na toestemming van de ouders). We stemmen de informatie af met hoe ouders het kind informeren en sluiten aan.

Algemeen

In de ochtend starten zowel de baby's als de peuters op de babygroep. De groepen blijven samengevoegd tot ongeveer 8.45-9.00 (afhankelijk van binnenkomst en drukte). Dan gaan de peuters naar de peutergroep. Aan het eind van de dag worden de groepen weer samengevoegd. Dit is rond 17.30-17.45 en afhankelijk van hoeveel kinderen zijn opgehaald etc zie ook blz 5 punt 1.4.

Jonge baby's hebben een vast ritme. Wij houden ons bij deze kinderen zoveel mogelijk vast aan het schema van thuis. De dreumes volgt het ritme van de groep maar slaapt 2 keer. De peuters volgen het schema van de groep met een middagslaapje.

Babygroep

Dagindeling

Tot 1 jaar volgen wij het ritme van het kind. Wel proberen wij de kinderen (vanaf een maand of 10) te laten wennen aan vaste etenstijden, te weten

- 9.30 uur, tussendoortje (cracker met hartig beleg en kruidenthee)
- 11.30 uur, lunch brood en melk of een warme maaltijd en glaasje water
- 15.00/15.30 uur, tussendoortje (fruit met sap of een fruithapje)
- 17.15 uur tussendoortje (rijstwafel of soepstengel)

Vanaf 1 jaar proberen wij het eet ritme van de dreumesen en peuters te volgen.

De activiteiten op de babygroep vinden buiten deze tijden plaatst en zijn sterk individueel gericht. Zo spelen wij motorische spelletjes, aangeven en teruggeven, zitten, kruipen, tekenen en plakken. De dreumesen stimuleren en begeleiden we tijdens vrij spel. Daarnaast lezen wij vaak voor en zingen wij veel. Voor onze activiteiten maken wij soms gebruik van de thema's die op de peutergroep gebruikt worden (zie bijlagen D, E, F). Vaak zullen we ook een ander thema kiezen omdat dit beter bij de ontwikkeling van de kinderen op de groep vinden passen.

Ook gaan wij gaan met de babygroep naar buiten, bij voorkeur in de ochtend. De regels en afspraken over het naar buiten gaan zijn vastgelegd in het protocol Naar Buiten Gaan.

Peutergroep

Dagindeling

- 8.00 – 9.30 uur
We beginnen gezamenlijk op de babygroep. Tijdens het brengen is er tijd voor overdracht ouders en activiteit op de babygroep bijv. voorlezen)

Rond 8.45-9.00 uur gaan de peuters naar hun eigen groep en doen een activiteit bijvoorbeeld puzzelen.
- 9.30 – 10.00 uur
Kringgesprek a.d.h.v. de schriftjes en tussendoortje aan tafel (cracker of rijstwafel met hartig beleg en kruidenthee)
- 10.00 - 11.15 uur
verschoonronde en bij voorkeur naar buiten anders activiteit/ vrij spel
- 11.30 - 12.20 uur
lunch brood en melk of een warme maaltijd en glaasje water
- 12.30 - 12.45 uur
tandenpoetsen, gezicht en handen schoonmaken, uitkleden en verschonen
- 12.45 - 13.00 uur
naar bed
wakkere kinderen activiteit/vrij spel

- 14.30 – 15.30 uur kinderen worden wakker/verschonen en aankleden, activiteit bijv. lezen
 - 15.30 – 16.00 uur fruit met sap
 - 16.00 - 17.15 uur activiteit/naar buiten/vrijspel
17.00 laatste verschoonronde
 - 17.15 uur tussendoortje (rijstwafel of soepstengel)
 - 17.00 – 18.30 uur halen, overdracht /activiteiten
- In het dagschema staan verschoonmomenten genoemd. Dit zijn de vaste momenten. Hierbuiten verschonen we uiteraard ook de luiers indien nodig.

We komen rond 8.45-9.00 uur op de peutergroep en gaan aan tafel om te puzzelen. Dit wordt begeleid door de medewerker en er is ook aandacht voor sociale vaardigheden. Zo kunnen grote peuters kleinere peuters helpen met de puzzel. Er kan ook voor gekozen worden om tussendoor een beweegactiviteit te doen.

We beginnen om 9.30 de dag met een kringgesprek en bespreken bijv. de schriftjes (de verhalen maken een verbinding tussen Altijd Lente en thuis). We bespreken met onze collega ook de plannen voor de dag eventuele bijzonderheden door.

In de ochtend zullen we veelal naar buiten gaan. Activiteiten op de peutergroep zijn zowel individueel als groepsgericht. Vaste onderdelen zijn MEMO en Kleintje Kunst. Meer informatie over activiteiten op bijlagen D, E, F.

Pauze pedagogisch medewerkers staan onder punt 1.4.2. 3 uursregeling. Pedagogisch medewerkers gaan om de beurt met pauze in de daarvoor bestemde ruimtes op kantoor van de vestiging of buiten. We proberen ons zoveel mogelijk aan bovenstaande tijden te houden. Mocht dit niet precies lukken door bijv. het geven van een fles of het verschonen van luiers, dan is er een marge en dan gaan medewerkers iets eerder of later maar wel binnen de afspraken van de 3-uursregeling.

Tijdens de pauzes is er altijd minimaal de helft van de BKR aanwezig, dit ook voor het geval zich van calamiteiten voordoen. We houden tijdens de pauzes hier rekening mee en stemmen pauzes van de verschillende groepen af. We helpen elkaar en maken altijd gebruik van de babyfoon.

Pedagogisch handelen bij overgangsmomenten

We proberen de overgangsmomenten voorspelbaar te laten verlopen voor de kinderen. Tijdens deze momenten betrekken we de kinderen bij wat er gaat gebeuren door steeds te benoemen wat we gaan doen. We benoemen eigen handelen en wat we van de kinderen verwachten (bijvoorbeeld als ik je naam noem dan mag je gaan plassen). Daarbij zorgen we dat er 1 pedagogisch medewerker bij de kinderen blijft om het geheel te begeleiden en meer uit 'wacht' momenten te halen door boekjes voor te lezen, gesprekje te voeren of liedjes te zingen. Een voorbeeld hiervan is het moment na de cracker waarbij de kinderen om de beurt gaan plassen begeleid door 1 medewerker bij

de toiletten en de andere medewerker blijft bij de kinderen en begeleidt een activiteit (voorlezen, muziek maken, liedjes koffer etc.).

Op deze manier zorgen we ervoor dat overgangmomenten rustig verlopen en stimuleren we de ontwikkeling.

2.2.3 Afspraken en rituelen rondom het eten

Het tafelmoment is een belangrijke gelegenheid om aandacht te besteden aan de basisdoelen met nadruk op de sociale competentie en het eigen maken van normen en waarden. Het eetmoment is een gezamenlijk moment en daarom betrekken we alle kinderen erbij; een kind dat nog geen brood of warme maaltijd eet wordt op de babygroep in een wippen bij de tafel gezet en wordt bij het moment betrokken.

We vinden het belangrijk om tijdens dit moment de huiselijke, gezellige sfeer te benadrukken (zie visie H1). Dit doen we door de tafel leuk te dekken (zie bij afspraken hieronder), gesprekje's te hebben met de kinderen en de kinderen te betrekken bij bijvoorbeeld het bereiden van de maaltijd. We zingen een liedje vooraf om op een gezellige manier samen te beginnen met eten. Dit alles staat hieronder verder toegelicht.

Hierop volgend hebben we de volgende afspraken gemaakt;

- Om de rust te bewaren en de gezelligheid te waarborgen zit er altijd 1 pedagogisch medewerker met de kinderen aan tafel, dit ook i.v.m. verstikking. We zorgen dat we alles al op tafel hebben staan zodat we niet van tafel hoeven om iets te pakken. Kinderen worden zoveel mogelijk betrokken bij de dagelijkse zaken: pedagogisch medewerker benoemt wat ze doet als ze boterhammen aan het smeren is voor de kinderen.
- We plannen 's ochtends de dag; wat gaan we eten, (waar) gaan we naar buiten, op de babygroep wordt gekeken naar wie er wanneer gaat slapen of een flesje krijgt. Dit laatste is belangrijk omdat schema's van de kinderen niet gelijk lopen. Door hier van te voren naar te kijken, kunnen we inspelen op drukkere momenten door deze voor te bereiden door de rustigere momenten bijv. fruit klaar te maken of schriftjes te schrijven.
- De peutergroep begint de dag in een kringgesprek (bijv. met het bespreken van de schriftjes).
- We houden wat betreft het fruit geven een zelfde dagschema aan mits kinderen niet toevallig slapen. Dit zorgt voor de gezellige gezamenlijke tafelmomenten (zowel voor stukjes fruit en fruithapjes voor de kleintjes). Bovendien is het voor de andere kinderen verwarrend als er kinderen op andere momenten eten krijgen. We geven dit ook aan bij ouders en proberen gezamenlijke afstemming te vinden.
- Fysiek contact is erg belangrijk voor kinderen. Kleine baby's krijgen daarom de fles op de arm en we geven de fles met aandacht. Baby's worden steeds zelfstandiger en kunnen bijv. ook steeds beter zelf drinken. We zorgen in deze gevallen voor nabijheid (bijv. ernaast op de mat gaan zitten) en contact.
- We bereiden kinderen voor op wat er gaat komen. We ronden het vorige moment bijv. het vrij spelmoment af door gezamenlijk op te ruimen en benoemen dat we aan tafel gaan en gaan eten.
- De middagmaaltijd willen we gezellig aankleden. Verpakkingen en zakken van brood laten we in de keuken; we maken gebruik van broodmandjes. Op de peutergroep gebruiken we bordjes en glaasjes. We stimuleren de kinderen om recht te zitten aan tafel, wel zo gezellig. We zitten en smeren de boterhammen aan tafel/warmen de warme maaltijd op en eten mee (voorbeeldfunctie).

- De peuters worden vaak om de beurt aan tafel geroepen en de baby's leren om via het trappetje onder begeleiding in de babybank te klimmen en ook weer eruit.
- Op de babygroep zitten de kinderen met tuigjes om en krijgen een slabbetje om.
- Tussendoortjes eten we aan tafel. We maken ook van deze momenten een gezellig moment. Het zittend eten verkleint de kans op verslikken etc.
- Aan tafel wordt er volop geoefend met sociale vaardigheden. Pedagogisch medewerker zorgt voor rust aan tafel door de verschillende gesprekken te structureren. Kinderen worden betrokken in het kringgesprek tijdens het cracker moment en op andere tafel momenten worden ze uitgenodigd voor een gesprekje en de anderen worden gestimuleerd om naar elkaar te luisteren en om de beurt te praten.
- De peuters mogen oefenen met het zelf smeren van hun boterham. Er wordt gekeken naar de ontwikkeling van het kind maar dit wordt in ieder geval geoefend vanaf 3 jaar. Kinderen die aan het oefenen zijn mogen de eerste boterham smeren. De anderen (vanaf 3 jaar) smeren meerdere boterhammen zelf.
- Aan tafel besteden we aandacht aan normen en waarden; we stimuleren kinderen om netjes om een boterham te vragen, mond leeg eten voordat er gepraat wordt, kleine hapjes te nemen, 'asjeblijft' en 'dankjewel' te zeggen etc. Ook stimuleren we kinderen om of voor of na het eten naar de wc te gaan. We waarborgen een gezellige sfeer aan tafel en gaan flexibel om met het oefenen in beleefdheidsvormen.
- Vooraf zingen we een liedje zodat de kinderen weten dat we gaan beginnen en doen dit gezamenlijk 'smakelijk eten' of 'plantjes krijgen water'.
- We stimuleren het helpen van elkaar; zo vragen we aan de kinderen om broodjes door te geven en kunnen ook aan een grote peuter vragen om een jongere peuter te helpen.
- We vinden het belangrijk dat kinderen kennis maken met verschillende smaken, omdat kinderen van nature eerder geneigd zijn zoet te eten, bieden wij hartig aan als eerste boterham. We bieden verschillende smaken door gevarieerd vleeswaar aan te bieden en daarnaast bieden we rauwkost aan bij de broodmaaltijd als tomaat en komkommer. We houden rekening met allergieën en gewoonten.
- We stimuleren kinderen om nieuwe dingen te proberen. Geen dwang wel stimuleren om te proeven. Als kinderen het na het proeven het niet lekker vinden dan belonen we ze voor het feit dat ze goed geproefd hebben en wordt er een hartige boterham aangeboden.
- We houden ons aan het voedingsbeleid van Altijd Lente. Geen toegevoegde suikers als bijv. in hagelslag en we letten op vetten.
- Om kinderen te betrekken bij de dagelijkse gang van zaken en de zelfstandigheid te bevorderen, mogen de oudere peuters onder begeleiding soms helpen met afwassen (zie ook deel oudere peuters). Ook mogen de kinderen helpen met het dekken van de tafel etc. Ook wordt er met de dreumesen geoefend om uit een glaasje te drinken (zie deel dreumes voorbereiding op de peutergroep).
- De kinderen krijgen hun drinken en eten tegelijk. Kinderen kiezen zelf of ze óf eerst eten of eerst drinken. Kinderen die moeite hebben met drinken stimuleren we door ze na elke boterham een paar slokken te nemen.
- We stimuleren kinderen om hun bord leeg te eten of eerst het gesmeerde brood te kiezen van de schaal; de gedachte erachter is dat het zonde is om weg te gooien; waarde van eten. Uiteraard gaan we hier flexibel mee om. Soms is het al knap als het kind 1 stukje korst opeet en de rest alvast is weggehaald. Dit verschilt per kind en per situatie. We verplichten het op eten van de korsten niet maar

stimuleren het wel door bijvoorbeeld kleine stukjes te snijden als kinderen moeite hebben, een korst laten liggen rest weghalen, positief te reageren bij opeten.

- Er is een richtlijn; in de ochtend 1 cracker per kind maar het individu en de behoeften blijven centraal staan. Als we zien dat kinderen meer nodig hebben kaarten we dit aan bij ouders. De kinderen mogen na een glas melk (we bieden maar 1 glas melk bij de boterhammenlunch om te voorkomen dat kinderen teveel zuivel binnen krijgen). Hierna bieden we de kinderen water aan.
- Er wordt ook op een positieve manier gereageerd op onwenselijk gedrag; als een kind met zijn beker gaat slaan op de tafel dan zeggen we; 'ga maar lekker drinken uit je tuitbeker'. Of als een kind de korsten op de grond gooit; 'korsten zijn om op te eten'.
- Kinderen krijgen bij het fruit eten verschillende soorten fruit aangeboden. Dit heeft als doel kinderen te laten wennen aan verschillende smaken. Belangrijk bij de baby's die net starten met een fruithapje om met 1 fruitsoort te beginnen.

Op het gebied van hygiëne en veiligheid hebben we de volgende afspraken:

- Handen wassen voor het eten.
- Op beide groepen poetsen de kinderen na het eten zelf hun gezicht en handen schoon met een schone natte washand. We poetsen de kinderen na. Babygroep poetst na elk tafelmoment en de peuters na de lunch of indien vies. Peuters worden gestimuleerd om de gebruikte washanden in de wasmand te gooien.
- Na de cracker en het fruit moment kan dit ook gedaan worden bij kinderen die vies zijn.
- Kinderen die wennen op de peutergroep worden bij voorkeur tussen 2 grotere kinderen in, op de bank gezet; jonge peuters kunnen van de bank afvallen.
- Na het eten poetsen de peuters hun tanden. Dit gebeurt op een speelse manier en heeft als doel kinderen hier aan te laten wennen en het als een leuke manier te ervaren. We poetsen kinderen dan ook niet na. Elk kind heeft zijn eigen tandenborstel en deze worden aan de hand van een spelletje uitgedeeld. Als iedereen zijn/haar tandenborstel heeft dan wordt er het liedje gezongen 'ja, wij gaan tandenpoetsen.'
- Voor verdere afspraken zie het hygiëne protocol en het gezondheid en veiligheid beleid.

2.2.4 Wen- en afscheidsrituelen; start of doorstroom (andere) stamgroep

Ouders die zich inschrijven komen op de wachtlijst te staan en kunnen een rondleiding krijgen op aanvraag om een van de vestigingen van binnen te bekijken.

Rondleiding, plaatsing en intake en mentorschap

Als er een plaats is voor een kindje dan neemt leidinggevende contact op met de betreffende ouder(s)/verzorger(s). We vinden het belangrijk dat dit snel een vertrouwde en herkenbare plek wordt voor nieuwe ouders en kinderen en besteden hier daarom expliciet aandacht aan. Om meer duidelijkheid en overzicht te scheppen voor aanstaande ouders wordt er vooraf aan de plaatsing een rondleiding gegeven door de leidinggevende.

Voordat een kind start bij Altijd Lente is er een uitgebreide kennismaking in het plaatsingsgesprek. Deze kennismaking bestaat uit wederom een rondleiding en ouders worden voorgesteld aan de medewerkers van de groepen door leidinggevende. Medewerkers stellen zich hier actief bij op en stellen zichzelf voor aan de ouders.

Na de rondleiding volgt het plaatsingsgesprek waarbij aandacht wordt besteed aan de visie van Altijd Lente en praktische informatie op organisatie niveau (bijvoorbeeld wanneer neem je contact op met leidinggevende). Na dit gesprek volgt het intakegesprek met de toekomstige mentor. Hierna kan het kind starten met wennen.

Ter voorbereiding op de intake zijn er een aantal punten te regelen. Zie hiervoor bijlage P.

Tijdens de plaatsing worden er verschillende informatie pakketjes gegeven in een tasje. In het tasje zit het volgende: brief van de ouderraad, verklaringen, liedjesboekje, brochure, vragenlijst kind voor de intake, invulschema voor het wennen en een lijstje wat mee te nemen voor de eerste wendag (voor dit laatste zie bijlage G).

De intake (leidraad zie handboek h1) vindt plaats aan het begin van de wenperiode. Een van de medewerkers van de groep wordt de mentor van het kindje.

Mentorschappen worden door de groepen zelf verdeeld waarbij wordt gekeken naar de gemeenschappelijke dagen van kind en pedagogisch medewerker; de mentor wordt zo gekozen dat hij/zij het kind dus het meest ziet.

Elk kind heeft een mentor (IKK A3). De mentor is een belangrijk aanspreekpunt voor ouders en zal de kindbesprekingen doen op de betreffende groep en houdt de observatielijsten (focus op kinderen) m.b.t. ontwikkeling en registreert. De ouder is op de hoogte wie de mentor is van hun kind aan het begin van de plaatsing en bij eventuele wijzigingen worden ouder door de groep hierover geïnformeerd.

De mentor verzorgt ook een overdracht naar een andere groep, school/kdv of BSO (zie bijlage H) en houdt ook bij wanneer er weer een kindbespreking gepland moet worden. Mocht deze door omstandigheden niet doorgaan dan wordt dat geregistreerd.

De mentor is degene die actie onderneemt als er bijzonderheden zijn. Eventuele signalen of bijzonderheden worden met ouders besproken in de kindbespreking. Indien nodig zal er extra zorg of begeleiding worden ingeschakeld. Altijd Lente werkt bijv. samen met Okido (IKK A4).

Wennen

Een goede wenprocedure is van groot belang voor een goede start bij Altijd Lente. De wenperiode start vanaf contractdatum.

Dit is vaak het eerste moment dat ouders en kind (baby of peuter) gescheiden worden en dat is wennen. In deze periode staat voor ouders en kinderen centraal om zich veilig te gaan voelen in de groep en op het kindercentrum. Er is tijd om elkaar te leren kennen, om een vertrouwensband op te bouwen en er is tijd voor overleg en overdracht.

Tijdens de wenperiode van een nieuw kind op Altijd Lente kiezen we ervoor om het wennen in stapjes te doen. De mentor is zoveel mogelijk nabij het nieuwe kind tijdens

deze beginperiode. Op deze manier leren ze elkaar beter kennen. We kiezen ervoor om hier tijd en aandacht voor te nemen en streven er daarom naar om één wenkind op de groep te hebben.

Bij het wennen van een baby op de babygroep streven wij ernaar om de baby ongeveer 3 keer een dagdeel op de groep te laten wennen. Dit wordt o.a. afgestemd met ouders (bijlage G) en uiteraard binnen de geldende BKR.

Kennismaken met de peutergroep (overgang van baby- naar peutergroep)

Als kinderen over gaan van de babygroep naar de peutergroep dan maken ze eerst kennis met de peutergroep. Dit gaat aan de hand van verschillende activiteiten. We plannen hiervoor in ieder geval op vier dagen activiteiten in. Voor een kind wat 2 dagen naar Altijd Lente komt zal dit dus verspreid worden over 2 weken en voor een kind wat 4 dagen komt zal dit een week zijn.

Het afscheidsfeestje wordt bij voorkeur de laatste kennismakingsdag gepland om 16.00 op de babygroep. Indien de 2^e verjaardag dichtbij deze datum is dan vieren we de twee feestjes in 1 keer.

De kinderen zijn al bekend met de medewerkers van de peutergroep en zullen een aantal kinderen ook al kennen. De peuters en baby's starten en sluiten (vaak) immers de dag met elkaar.

Door de kinderen deel te laten nemen aan deze verschillende activiteiten, maken kinderen kennis met de verschillende rituelen van de groep, de ruimte en de andere kinderen. Ook maken ze kennis met de medewerkers en natuurlijk met de kinderen van de peutergroep. Door het meemaken van de verschillende activiteiten zullen de kinderen zich, eenmaal op de peutergroep, eerder thuis voelen.

Kinderen hebben vaak even de tijd nodig om zich te voegen in de nieuwe situatie. Hier willen we ze de tijd voor geven. Om deze reden is er een opbouw in de activiteiten. Qua spel wordt er vrij spel geboden, dit geeft het kind de kans om de groep te verkennen. Mocht het kind mee willen doen aan een activiteit dan kan dit natuurlijk ook. De medewerkers kunnen, als het teveel wordt voor het kind, het aantal activiteiten voor die dag verminderen.

We starten met vrij spel op de eerste dag in de ochtend. Het kind kan hier de groep verkennen. De tweede dag wordt het vrij spel herhaald. Herhaling zorgt voor herkenbaarheid voor de kinderen en draagt bij aan het gevoel van veiligheid. De lunch met de peuters wordt toegevoegd. Op dag drie komt het slapen met de peuters erbij en dag vier wordt het cracker eten toegevoegd.

Kennismaking concreet
Aansluitend aan het overgangsgesprek krijgen ouders en kind een korte rondleiding door de ruimtes van de peutergroep.

Hierna verloopt de kennismaking als volgt:

Dag 1 vrij spel

Dag 2 vrij spel / lunchen met de peuters

Dag 3 vrij spel / lunchen met de peuters / slapen bij de peuters

Dag 4 cracker eten bij de peuters / vrij spel / lunchen en slapen bij de peuters

Overgangsgesprek:

Ouders worden over de kennismaking geïnformeerd in dit overgangsgesprek, dit gesprek wordt daarom ook vooraf gepland. Ook ouders maken kennis met de nieuwe groep (ruimte maar ook rituelen etc.) en de medewerkers. Informatie over het kind wordt ingevuld op een formulier (bijlage I en K).

Kennismaking:

Kinderen maken kennis met de nieuwe sociale omgeving (de groep kinderen), de nieuwe groepsruimte en de nieuwe groepsregels. Daarbinnen maken ze kennis met rituelen en waarden als zingen voor het eten, kiezen wat je op je brood of cracker wilt, met zijn allen naar bed, voorlezen, op de wc (papiertje, doortrekken), handen wassen, zelf uit en aankleden, hulp vragen, kijken naar elkaar, nadoen, speelgoed voor jezelf houden/oefenen delen, nieuwe materialen verkennen etc. Hier wordt o.a. de zelfstandigheid gestimuleerd. Een aantal van deze rituelen worden ook al geoefend op de babygroep.

! Binnen Altijd Lente streven we ernaar om één kind tegelijk kennis te laten maken met de peutergroep. We zullen dan ook proberen om dit zo te plannen. Mocht dit onverhoopt niet kunnen dan kan er, indien nodig, een kennismakingsactiviteit in de middag gepland worden zodat er zo min mogelijk overlap is.

Als het kind over is naar de peutergroep dan heeft het kind zeker nog meer begeleiding nodig dan de andere kinderen van de groep die er al even zijn. Het proces van eigen maken van de afspraken en het je thuis en vertrouwd voelen in je nieuwe omgeving is nog in volle gang. De eerste weken zullen de medewerkers hier veel mee bezig zijn en de voortgang en aanpak met elkaar afstemmen.

De activiteiten tijdens deze kennismaking worden aangemerkt als 'activiteiten buiten de stamgroep'. Het kind moet te allen tijde terug kunnen naar de eigen stamgroep. De Beroepskracht Kind Ratio ratio (BKR) van de betreffende groepen moet in dit geval terug te voeren zijn naar de geldende BKR op de betreffende groepen. Het plekje van het kind dat kennismaakt op de peutergroep mag dan niet worden ingevuld door een nieuw kindje.

De activiteiten zijn kortdurend. Ze hebben een duidelijk begin en eind en worden begeleid door een medewerker. Er is sprake van herhaling, dit draagt bij aan de herkenbaarheid. Ook volgen activiteiten elkaar op zodat de peuter ook kennismaakt met de overgangsmomenten en de bijbehorende rituelen zoals samen opruimen etc. Om van een bekende naar een nieuwe situatie te gaan is geleidelijkheid van belang. Het aantal activiteiten worden dan ook geleidelijk per dag uitgebreid.

De peuters van 3 jaar en ouder (zie 2.2.7. en bijlage B) kunnen voor bepaalde uitjes worden samengevoegd met de oudste kinderen van de andere vestiging. We hebben in bijlage B afspraken gemaakt om dit goed te laten verlopen. Een voorbeeld is dat een bekende pedagogisch medewerker voor het kind meegaat op uitje en het kind

voorbereidt (welke pedagogisch medewerkers zijn daar, hoe ga je erheen, wat ga je doen) en dat de pedagogisch medewerker zelf ook meegaat.

Pedagogisch handelen tijdens wennen en kennismaken

- Pedagogisch medewerker maakt continu contact en ondersteunt het kind. Pedagogisch medewerker legt uit waar mogelijk en maakt het kind wegwijs op de groep. Pedagogisch medewerker zit naast of dicht bij het kind en zorgt voor oogcontact en positieve bemoedigende woorden. Naarmate de kennismaking voorspoedig gaat zal het kind zich steeds vrijer voelen en er als vanzelf meer afstand ontstaan doordat het kind gaat exploreren.
- Pedagogisch medewerker begeleidt het kind tijdens het vrij spel of geleide activiteit door op de groep nabij het kind te zijn door bijvoorbeeld op de grond bij hem te gaan zitten en het kind indien nodig op weg helpen met het spelen. Geleidelijkheid is van belang.
- Kijken naar het kind; in deze periode leren we het kind beter kennen en begeleiden we het kind bij het kennismaken met de nieuwe omgeving etc.
- We introduceren het kind bewust in de groep, zo maken ook de andere kinderen kennis met het kindje. Er hangt een poster op de deur en met de kinderen van de peutergroep zingen we als ritueel het 'namen' lied. ('goedemorgen [*naam*], blij je weer te zien'). We betrekken de kinderen op de peutergroep ook in het wegwijs maken van het nieuwe kind: 'zou je [*naam*] willen laten zien hoe wij opruimen?'
- Een nieuw kind op de groep krijgt een vast bedje gedurende de eerste periode.

Dreumes begeleiding en voorbereiding van overgang baby-peutergroep

Het doel van deze begeleiding is om aan te sluiten bij de ontwikkeling van een dreumes en een goede uitsluiting en overgang naar de peutergroep.

Vanaf 1 jaar noemen we een kind een dreumes. In deze fase zijn kinderen nog steeds vol in ontwikkeling. Lichamelijk zijn ze nog druk bezig met mobiliteit. Ook bij het aankleden zal het kind steeds meer helpen (hij doet zijn armen omhoog als er een truitje aankomt etc.). De zintuigen ontwikkelen zich ook verder. Klimmen en klauteren hoort ook bij deze fase. Hierdoor wordt o.a. veiligheid een belangrijk onderwerp. Voor meer achtergrondinformatie en het evaluatieschema zie bijlage Q.

Hieronder een richtlijn onderverdeeld in leeftijden ten behoeve van zelfstandigheidontwikkeling. Echter, elk kind heeft zijn eigen tempo. De richtlijnen zijn dus algemeen gesteld. Is een kind er niet 'klaar' voor dan passen wij onze aanpak aan.

Vanaf 1 jaar starten met:

- Speen steeds meer alleen in bed in samenwerking en afstemming met ouders.

Vanaf 1,5 jaar starten met:

- Uit een glaasje drinken en start wennen aan 1 slaapmoment na lunch;
- Betrekken bij keuzes voor bijv. beleg bij het pakken van brood;
- Indeling groep aanpassen aan leeftijden (tafel met stoeltjes, keukentje etc.) Stimulerend speelgoed op de babygroep: verkleedkleden/keuken/poppen;
- Dreumesactiviteiten: voordoen en stimuleren van puzzelen, spelen met primo en treinbaan en begeleiden naar zelfstandig spel;

- Helpen met opruimen (zingen);
- Iets halen/vragen bij de peutergroep, bijv. de lijm. Dan kan een dreumes even mee, dit geeft alvast wat herkenning groep (**let op 211**; dit kunnen geen grote dingen zijn. Je hebt je handen nodig om het kindje te begeleiden op de trap. Kinderen dragen zelf niets i.v.m. vasthouden);
- Laten helpen bij huishoudelijke taken als tafel dekken;
- Stimuleren om zelf uit te kleden (vb jas, sokken, sloffen), starten met aankleden;
- Zelfstandig gezichtje poetsen met een washand;
- Aandacht voor gezamenlijke activiteiten als een boekje lezen, liedjesdoosje, kringspelletjes etc. Dreumesen kennis laten maken met sociale waarden.

Ook ouders hebben rond 1,5 jaar hun 2^e kindbespreking met mentor en hierin wordt aangegeven waar we mee gaan oefenen ter voorbereiding op het kennismaken bij de peutergroep en of dit aansluit bij thuis.

De maand waarin de kinderen gaan kennismaken starten we de maand met een aantal activiteiten gedurende 3 weken. Voorbeeld: een kind van de babygroep gaat per 1 juni over naar de peutergroep. Bovenstaande activiteiten starten dan 1 mei. De laatste week van mei vindt dan de kennismaking met de peutergroep plaats. De activiteiten:

- Bovenstaande activiteiten (vanaf 1,5 jaar) voortzetten;
- Keuzes maken in beleg en spelmateriaal;
- Eten aan het kleine tafeltje met een plastic bordje. Zingen voor het eten met broodje op het bordje;
- Activiteiten aan het kleine tafeltje aanbieden als een puzzeltje maken;
- Op de mat aan- en uitkleden, stimuleren om zelf te proberen.
- Staand verschoneren oefenen we pas op de peutergroep i.v.m. hygiëne.

Geboorte broertje of zusje

Broertjes en zusjes worden met voorrang geplaatst.

Op de groep besteden we aandacht aan de geboorte van een broertje of zusje op de groep. Grote broer of zus maakt iets voor zijn of haar broertje of zusje; zij mogen ook uitdelen en er komt een aankondiging op de deur met ‘..heeft een broertjes/zusje’.

Dagelijks binnenkomst en afscheid

We starten en eindigen de dag op de babygroep. Er wordt gewerkt met wisseldiensten en dus kennen ouders en pedagogisch medewerker van zowel babygroep als peutergroep elkaar.

Als een ouder binnenkomt dan stappen we actief op deze ouder af en maken oogcontact. Naast de ouder begroeten we ook het kind bewust ‘leuk dat je er bent! We vragen hoe het gaat en nemen de tijd voor de overdracht van de ouder en zorgen daarbij dat we de kinderen niet uit het oog verliezen. Wij vertellen wat we van plan zijn die dag en de bijzonderheden als een verjaardagfeestje, eten etc. Indien we in gesprek zijn met andere ouders dan groeten we de binnenkomende ouder en geven aan ‘er zo aan te komen’.

Een duidelijk begin en eind van de dag geeft houvast aan een kind en draagt bij aan het gevoel van veiligheid. We nemen daarom zowel op de peutergroep als de babygroep de tijd om duidelijk afscheid te nemen als ouder(s) weggaan. Ritueel is dat kind en pedagogisch medewerker samen de ouder(s) uitzwaaien.

Indien het kind (of de ouder) moeite heeft met afscheid dan adviseren we ouders. Voorbeelden hiervan zijn:

- Kind heeft iets meer tijd nodig bij afscheid: advies kan zijn dat ouder en kind eerst een boekje lezen samen.
- Soms duurt het afscheid te lang voor het kind: we bespreken met ouders af dat we het afscheid kort houden en dat ouders niet meer terug de groep op komen als het afscheid geweest is.
- Soms vinden ouders dit moment lastig en stellen dan voor om stilletjes weg te gaan. We vertellen ouders dat we het duidelijk vinden voor het kind als er wel een afscheid is en dat dit belangrijk is voor het gevoel van veiligheid en bespreken hoe we dit gaan aanpakken.
- Heeft een kind moeite met afscheid dan bellen we de ouder vaak ook even om te vertellen hoe na het afscheid verder is gegaan.

Indien een kindje moeite heeft met afscheid dan handelen we als volgt; we benoemen naar het kind bij het afscheid dat ouder(s) weggaan maar het kind ook weer komt ophalen. We ontvangen het verdriet en boosheid van het kind door het gevoel te verwoorden en geven het kind het gevoel dat deze emoties er mogen zijn en te troosten door bijvoorbeeld op schoot te zitten later proberen we het kind af te leiden.

We vragen ouders om hun kinderen voor 9.30 te brengen omdat we dan met ons dagprogramma starten. Zijn ouders wat later dan kunnen we ervoor kiezen om het kind over te dragen op de gang om zo het groepsprogramma het minst te verstoren en leggen dit ook uit aan de ouders.

Aan het eind van de dag is er ook een duidelijk afscheid tussen pedagogisch medewerker en ouder en kind. Pedagogisch medewerker neemt hierin het voortouw. Ook als een pedagogisch medewerker naar huis gaat groet ze de kinderen en alle collega's.

Afscheid

Op de laatste dag op Altijd Lente is er een afscheidsfeestje. Ouders worden hiervoor door pedagogisch medewerker op een ander moment uitgenodigd voor een eindgesprek (zie handboek hoofdstuk communicatie).

De laatste dag staat in het teken van het afscheid nemen. Gedurende de dag is er aandacht voor de peuter en mag het kind 'speciale klusjes' doen als de tandenborstels ophalen, na het poetsen die van hem/haar weggoien. Voor de verdere invulling zie het draaiboek (zie handboek hoofdstuk 7).

Het kind krijgt een afscheidsmuts en mag liedjes kiezen die worden gezongen. Ook hangt er een afscheidsposter op de groepsdeur. Kind krijgt de volgende dingen mee;

- Map met knutsels
- Afscheidstas
- Muts
- De groep maakt ook een boekje of slinger voor het kindje met bijv. foto's, tekeningen etc.

Kinderen en pedagogisch medewerker zwaaien het vertrekkende kind uit. Er vindt een afsluitend gesprek plaats tussen ouder(s) en de mentor waarin de periode van de opvang geëvalueerd wordt (zie handboek hoofdstuk communicatie).

Als het kind 4 jaar wordt gaat het naar school. We willen de overgang zo makkelijk mogelijk maken naar school. Om deze reden vullen pedagogisch medewerkers een

overdrachtformulier in (zie bijlage H) welke met ouders wordt besproken en mee krijgen bij het eindgesprek.

2.2.5. Afspraken en rituelen rondom slapen

We vinden het belangrijk dat kinderen zich prettig voelen tijdens het slapen gaan. Als kinderen zich prettig en veilig voelen dan zullen ze meer tot rust komen en wellicht zelfs beter slapen. Rituelen en afspraken zijn daarom ook hier belangrijk en daarom brengen we de kinderen op dezelfde manier naar bed. Deze vaste bewuste rituelen zorgen voor voorspelbaarheid en veiligheid; basisdoel 1.

De kinderen worden na de lunch eerst uitgekleed en dan verschoond. Op de peutergroep mogen de kinderen die nog niet aan de beurt zijn of al klaar zijn lezen een boekje aan tafel en worden om de beurt geroepen door pedagogisch medewerker.

Om de baby's niet te lang te laten wachten aan tafel kan er ook voor gekozen worden om een liedje te zingen of de kinderen uit de stoel te halen en ze op de mat een boekje te laten lezen. Op deze manier stimuleer je de ontwikkeling.

We besteden tijdens dit moment aandacht aan de zelfstandigheid. Kinderen worden gestimuleerd om zichzelf uit te kleden, ook bij de oudere baby's. Bij de peuters wordt ook het maken van een 'stapeltje van je kleren' gestimuleerd.

Hierna gaan de peuters naar het toilet voor de verschoonronde (zie verder deel normgevoelige onderwerpen; zindelijkheid).

Veiligheid en hygiëne afspraken

- We werken volgens het protocol Wiegendoed. Aantal belangrijke speerpunten zijn;
 - o Baby's die slapen hebben toezicht nodig. Pedagogisch medewerkers op de babygroep gebruiken hiervoor een kookwekker en zetten deze tijdens het slapen steeds op 15 minuten.
 - o Op alle slaapkamers wordt er gewerkt met babyfoons.
 - o Altijd Lente heeft veilig slapen hoog in het vaandel. Inbakken en gebruik van dekentjes is iets wat Altijd Lente probeert tot een minimum te beperken vanwege de veiligheid.
 - o Tot 2 jaar hebben kinderen een slaapzak aan.
- Pedagogisch medewerker communiceert duidelijk naar elkaar wie er wanneer op bed gelegd wordt. Dit is vooral op de babygroep belangrijk vanwege de verschillende ritmes van de kinderen.
- Pedagogisch medewerkers checken elkaars bedjes op het goed sluiten ervan.
- Als een kind in slaap valt in een wipstoeltje dan houden wij de tijd in de gaten. Wipstoeltje is namelijk niet goed voor de ontwikkeling van het ruggetje en kan zelfs scheefgroei van de rug veroorzaken. Indien een kindje slapend gebracht wordt in een maxi-cosi dan vragen we hoelang het kindje er al in zit en houden wederom de tijd in de gaten.
- Indien een kleine baby in de box in slaap valt, dan kunnen we ervoor kiezen om het kindje daar te laten slapen. We halen dan harde objecten uit de box, zorgen dat het kind warm genoeg ligt (ook niet te warm i.v.m. warmtestuwing).
- Op de peutergroep blijft pedagogisch medewerker in de slaapkamer totdat iedereen slaapt. Pedagogisch medewerker kijkt, voor ze de slaapkamer uitgaat, of iedereen er 'goed' bij ligt en zorgt dat de babyfoon aanstaat.

- Voor verdere afspraken zie protocol wiegendood, hygiëne en het gezondheid en veiligheid beleid.

Pedagogisch handelen en rituelen tijdens het naar bed gaan en weer wakker worden

- We brengen de kinderen met bewuste aandacht naar bed. Kinderen die wennen worden dichtbij pedagogisch medewerker gehouden. Indien nodig zit pedagogisch medewerker naast het bedje en aait of zingt kinderen in slaap indien nodig. Op de peutergroep blijven we in de slaapkamer totdat iedereen slaapt en we helpen de kinderen om tot rust te komen door een liedje of boekje voor te lezen.
- De pedagogisch medewerker maakt kinderen sociaal attent door met het kindje dat gaat slapen te zwaaien naar de andere kinderen die wakker blijven.
- Baby's volgen eigen ritme (tenzij door ouders anders aangegeven) en gaan langzaam aan richting het ritme van de dreumes en peuters.
- Kinderen slapen zoveel mogelijk in hetzelfde bedje i.v.m. herkenbaarheid en emotionele veiligheid (basisdoel 1), dit geldt vooral voor jonge en nieuwe kinderen. We maken dit inzichtelijk aan de hand van een beddenschema in de slaapkamer.
- Voor het naar bed gaan willen we de kinderen rust geven. We praten rustig op zachte toon en nemen de tijd tijdens het naar bed brengen. Er is veel ruimte voor fysiek contact als een knuffel. We betrekken de kinderen op elkaar door welterusten te wensen en gedag te zeggen. Ook pedagogisch medewerker neemt duidelijk afscheid bij het naar bed brengen.
- Als we een kind moeten wakker maken dan doen we dit op een rustige manier; we leggen onze hand op de rug/buik en aaien, praten zacht en halen het kind rustig uit bed. Kinderen die net wakker zijn mogen rustig bijkomen. Sommige kinderen zitten graag even op de bank of op schoot voor ze worden aangekleed.
- Hoe gaan we om met makkelijke en moeilijke slapers. Hoe gaan we om met kinderen die huilen voor het slapen gaan? We gaan dan in gesprek met ouders; is dit thuis ook zo? Deze kinderen leggen we dan bijvoorbeeld iets eerder in bed zodat zij slapen als de andere kinderen naar bed gaan.
- De behoefte van de kinderen staat centraal. Huilt het kind en komt het niet in slaap? Dan proberen we het na even spelen weer.
- Kinderen die wakker zijn halen we uit bed om de rust voor de andere kinderen in de slaapkamer te bewaren. Indien een kind wakker is maar nog niet is uitgeslapen proberen we, door erbij in de slaapkamer te zitten, het kind weer in slaap te brengen.
- Speengebruik beperkt zich tot alleen in bed op de peutergroep uitzonderingen daargelaten. Op de babygroep gaan we hier ook bewust mee om, zie hiervoor dreumes 2.2.4.

2.2.6. Activiteiten

We vinden het belangrijk dat we actief omgaan met de kinderen en de ontwikkeling actief te stimuleren. We hebben hiervoor ook als extra MEMO en Kleintje Kunst.

Voor het aanbod door de dag heen hebben we verschillende afspraken gemaakt over het aanbieden van activiteiten over frequentie en variatie.

We vullen ter voorbereiding van een thema een weekplanning in (bijlage F). Bijlage E staan voorbeeld activiteiten voor baby's en bijlage D per ontwikkelingsgebied. De ontwikkelingsgebieden sluiten aan op het observatiesysteem 'Focus op kinderen'.

We houden tijdens het aanbieden van activiteiten en benadering rekening met jongensgedrag. Beschrijving hiervan is te vinden in bijlage L.

We zorgen dat geleide activiteiten betekenis hebben voor de kinderen. Door goed te kijken naar waar kinderen mee bezig zijn (wat bij hen leeft) en hierbij aan te sluiten. Uitgangspunt is ook dat kinderen plezier ervaren en mee willen doen. Dit is de basis waar vanuit kinderen leren.

Thema's gedurende het jaar

Activiteiten worden aangeboden aan de hand van een thema. Deze thema's kunnen aansluiten bij het jaargetij, feestdagen etc. Daarnaast worden er ook thema's aangeboden als emoties, eerste woordjes etc.

Thema's worden zo gekozen dat ze naast leuk, ook leerzaam zijn voor kinderen en geen bestaand merk of concept (als Nijntje) bevatten. Het thema wordt afgestemd op de leeftijd van de groep en samenstelling.

Weekplanning

We vinden het belangrijk om kinderen de keus te geven tussen verschillende hoeken. Kinderen laten kiezen is belangrijk voor ontwikkeling van het zelfbewustzijn. We bieden hierbij 2 max. 3 opties zodat het behapbaar blijft voor de kinderen.

We bieden variatie aan in onze activiteiten met betrekking tot de verschillende ontwikkelingsgebieden. De uitwerking van het thema bewaren we in een activiteitenmap op de groep. Dit dient o.a. als inspiratie voor nieuwe activiteiten en plannen.

We vinden naar buiten gaan met de kinderen belangrijk. We streven er daarom naar om elke dag naar buiten te gaan (tuin of naar het Vondelpark).

Afspraken en rituelen rondom vrijspel en activiteiten

Algemeen

- Elk dagdeel wordt er een activiteit aangeboden.
- Activiteiten die in ieder geval terugkomen zijn; beweegactiviteit, lezen en zingen.
- We willen variatie aanbieden in onze activiteiten. Hiervoor vullen we een activiteiten schema in (bijlage J). Bij sommige thema's kun je er ook buiten op door gaan en daar een van de activiteiten aanbieden.
- We plannen indien nodig de activiteiten minimaal een week vooruit aan de hand van de weekplanning (zie bijlage F). We proberen om alle activiteiten van het activiteiten schema in de week aan bod te laten komen. Door het plannen van de activiteiten in het schema en de voorbereiding in de rustweek kan de activiteit ook doorgaan als er een inval staat.
- Thema duurt tussen de 4/6 weken afhankelijk van het onderwerp.

- Tussen de thema's in, plannen we een week rust waarin alle knutsels etc. uit de groep worden gehaald. We ronden het thema af en doen eventuele knutselwerken in de knutselmappen van de kinderen of geven ze mee naar huis. We evalueren hoe de activiteiten en het thema verlopen is. In deze week bereiden we het nieuwe thema voor. In de schriftjes wordt het thema aangekondigd en worden ook de activiteiten beschreven die aan de hand van het thema zijn uitgevoerd.
- Er zijn themamappen met eerdere knutsels en activiteiten aanwezig ter inspiratie. Daarnaast zijn er ook boeken met beweegspelletjes en knutsels etc.
- Het is leuk om de groep te versieren met de door de kinderen gemaakte werkjes op de daarvoor bestemde plekken zodat de kinderen en ouders worden hierdoor herinnerd aan het thema.
- De inrichting wordt, indien mogelijk, ook aangepast aan het thema. Bijv. boekenhoek als het thema boekweek is. Op 211 wordt de etalage leuk ingericht aan de hand van het thema.
- We proberen de materialen zoveel mogelijk te variëren als papier, lapjes stof, touw, recycelen van materialen+ wc rollen, dozen etc.
- We streven ernaar om elke dag naar buiten te gaan en stemmen dit af in ons activiteitenplan.
- Andere thema ideeën zijn: bewegen of sport, dieren, kleuren, vormen, tellen, tijd, drama, muziek, taal, samen zijn etc. Actualiteiten als Pasen, Lente, herfst, zomer, winter, kinderboeken (week). Belangrijk is dat een thema zo wordt gekozen dat kinderen, naast dat het leuk is, het kind er ook van leert.

Baby's

- De activiteiten op de babygroep zijn korte momenten in vergelijking met de peutergroep. De nadruk ligt om het ervaren en beleven en niet op het product. Iets knutselen of maken gebeurt dan ook minder dan op een peutergroep. We hebben daarom een verschil gemaakt voor de babygroep tussen de kleine activiteiten die je door de dag heen makkelijk erbij kunt pakken in bijlage E en de activiteiten die meer voorbereiding nodig hebben in bijlage D.
- We zorgen voor veel sociale interacties tussen pedagogisch medewerker en baby's. We nemen de kinderen regelmatig bij ons door bij de kinderen op de mat te gaan zitten. We spelen kiekeboe, knuffelen, snoezelen en bieden verschillende materialen aan om de sensomotorische ontwikkeling te stimuleren.
- We bieden veel taal aan (ook aan de allerkleinste); we benoemen wat we gaan doen, zingen liedjes voor ze, gebruiken gebaren hierbij en kletsen tegen ze. Ook lezen we boekjes voor.
- We vinden het ook op de babygroep belangrijk om de verschillende momenten en activiteiten duidelijk af te ronden. Dit doen we door gezamenlijk op te ruimen en aan te kondigen wat er gaat komen.
- We maken gebruik van muziek op de babygroepen. We passen de muziek aan aan de leeftijd en behoefte van de kinderen. We hebben licht klassieke muziek (serie kleintje klassiek) en passen dit aan aan de stemming (blij, relaxed, moe etc.) en het moment van de dag. We dansen ook met de dreumesen op deze muziek en kunnen dan voor muziek met meer beat kiezen.
- Naast het gericht activiteit bieden, geven we de baby's letterlijk de ruimte om te ontwikkelen door ze op de grote mat te leggen en veel op hun buik te laten spelen (bevorderen van stevigheid van rug, nek en de rompbalans). De box gebruiken we als een baby een rustplek willen bieden. De afwisseling van de box en de mat passen we aan aan de behoefte van het kind.

Peuter

- Voor rust en duidelijkheid ronden we de verschillende momenten af door eerst op te ruimen voor we iets nieuws beginnen bijvoorbeeld een gezamenlijke activiteit.
- We leren de kinderen zorgvuldig om te gaan met spullen en met elkaar's werk en bijvoorbeeld om een bouwwerk van een ander heenlopen.
- Peuters mogen tijdens vrij spel kiezen met wat of welke hoek ze willen spelen. Ze krijgen hierbij 2 à 3 keuzes. Hoeken worden na het vrijspel moment weer compleet en uitdagend ingericht onder begeleiding van de pedagogische medewerkers. Kinderen leren hierdoor speelgoed te ordenen (is voorloper op het latere rekenen). Dit hele proces wordt begeleid door pedagogisch medewerker.
- Op de peutergroep worden meer knutselactiviteiten gedaan dan bij de baby's. Ook hier staat het proces van ervaren centraal. De kinderen zijn vrij in de uitwerking van een werkje; ze plakken een gezichtje op hun eigen manier en de activiteiten worden zo ingericht en afgestemd op wat de kinderen kunnen zodat zij veel zelf kunnen doen. Dit bevordert de zelfstandigheid en creativiteit.
- We vinden het belangrijk dat kinderen kennis maken met natuur. Heeft een kind een beestje gevonden, dan laat de pedagogisch medewerker dit aan de kinderen zien. Wat doen ze? Kriebelen ze of niet? We maken geen beestjes dood en stimuleren kinderen om de beestjes te laten zitten of anders te verplaatsen bijv. in de boom te zetten. We geven zelf het goede voorbeeld. Pedagogisch medewerkers zijn zich bewust dat ze eigen angsten kunnen overbrengen op de kinderen en gaan hier bewust mee om.
We tuinieren met de peuters. Kinderen raken hierdoor bekend met verschillende plantjes, beestjes en de verzorging.
- Kinderen op de peutergroep worden gestimuleerd om langer met iets te spelen minimaal 5 minuten. Kinderen worden hiertoe begeleid in hun spel en er worden suggesties gegeven om verder te kunnen komen in spel en meer uit een situatie te halen.
- Zie bijlage D activiteiten per ontwikkelingsgebied.

Pedagogisch handelen tijdens activiteiten en vrij spel; de accenten

- Kinderen zijn nooit zonder toezicht. Minimaal 1 pedagogisch medewerker is altijd MET de kinderen. Dit is ter ondersteuning en begeleiding in de verschillende situaties. De andere medewerker kan meer op de achtergrond zijn om bijv. klussen te doen. Dit spreken we per situatie duidelijk met elkaar af. We zoeken zowel op de babygroep als de peutergroep bewust nabijheid door tussen de kinderen op de grond te gaan zitten en de kinderen te volgen en te begeleiden. De andere medewerker kan dan evt. klusjes doen, telefoon aannemen etc.
- Op de groep stimuleren we de kinderen om naar elkaar te kijken en rekening te houden met elkaar; bijv. rustig lopen op de groep, dingen zelf te doen waar mogelijk en naar elkaar toe te lopen als je iets wil zeggen. We besteden aandacht aan sociale waarden als; kijken naar elkaar, delen, samen opruimen, om de beurt (praten), op elkaar wachten, elkaar helpen, bedanken en vragen of je iets mag.
- Negatief gedrag als bijten, krabben etc. buigen we om door alternatief te bieden als aaien, vragen, zwaaien etc. We leggen uit waarom iets niet kan/mag en stimuleren kinderen om te helpen met troosten van andere kinderen.
- We geven veel complimenten aan de kinderen en benoemen als kinderen sociaal vaardig en wenselijk gedrag laat zien en bijvoorbeeld lekker aan het spelen zijn.

- 'Ruzies' kunnen soms eerst even gelaten worden om te kijken of kinderen er zelf uit kunnen komen (en hier van leren) en anders is de begeleiding van pedagogisch medewerker gericht op zelf nadenken bij vooral de grotere kinderen.
- Apart zetten (time-out) is een uiterste manier en wordt eventueel pas vanaf 2,5 jaar toegepast indien er moet worden ingegrepen (zie ook 1.7).
- We begeleiden de kinderen bij het gezamenlijk opruimen. Zo laten we de kinderen zien wat er in welke bak hoort en geven hier zelf het goede voorbeeld. Kinderen leren waar iets hoort. Is een kind individueel met iets aan het spelen (bijv. een puzzel) dan stimuleren we kinderen dit eerst op te ruimen voor ze met iets anders gaan spelen.
- We stimuleren kinderen om na een 'ruzie' of als ze elkaar pijn hebben gedaan om het goed te maken en daarmee het moment af te ronden. Goed maken heeft als functie dat je weer met elkaar verder kan. Dit kan door bijvoorbeeld sorry te zeggen, handje te geven en te troosten. We geven zelf het goede voorbeeld.
- We kondigen vooraf aan als we gaan opruimen.
- We kijken per situatie en per speelhoek hoeveel kinderen er tegelijk in spelen. Dit is bijvoorbeeld afhankelijk van de grootte van de hoeken en de leeftijd van de kinderen. Kinderen kunnen ongestoord spelen en het spel kan verdiepen.
- Gewelddadig spel wordt omgebogen en op Altijd Lente is geen gewelddadig speelgoed (als zwaarden of pistolen) aanwezig.

Inrichting en uitdaging

De groepen kennen duidelijke speelhoeken. We volgen hierin de lijst van NCKO en creëren o.a. een knusse hoek, een bouwhoek en een hoek voor rollenspel.

De kinderen kunnen bepaald speelgoed zelf pakken als puzzels of boekjes. Ook zorgen we ervoor dat we de hoekjes vertrouwd houden door ze minimaal de duur van het thema niet te veranderen. We wisselen niet vaker omdat kinderen de tijd nodig hebben om te wennen en gaan na het wennen pas gaan exploreren. Puzzels en boekjes kunnen afgestemd worden op het thema.

Uitdagend houden van de hoeken en speelgoed doen we door dit uitdagend te presenteren. Door het presenteren van speelgoed (en dit samen te doen met de kinderen) leren kinderen; wat je kunt doen met het speelgoed, hoe je het kunt opbergen zodat het niet stuk gaat en het draagt tevens bij aan het leren ordenen. Voorbeelden van presentatie zijn; poppen liggen aangekleed met een dekentje in bed. Het keukentje wordt ingericht met de pannetjes op het vuur, broodjes liggen klaar met mes om te smeren etc. We letten op dat we niet teveel speelgoed in de hoeken hebben; kinderen spelen minder gericht met teveel speelgoed.

Op de babygroepen ligt een grote speelmat en hebben een kieskast waar kinderen zelf hun speelgoed kunnen pakken en kiezen. Ook is er een ruimte waar de kinderen zich terug kunnen trekken (ruimte onder de box). Voor de dreumesen zijn er tafeltjes en stoeltjes om te kunnen oefenen met gaan zitten op een stoeltje en ervan af komen en een start te maken met zelfstandig aan tafel blijven tijdens eetmoment ter voorbereiding op de peutergroep.

In de inrichting gebruiken we zoveel mogelijk natuurlijke materialen (zie accommodatie beleid) en gebruiken geen merken of concepten. Voorbeelden van merken zijn dikkidik, nijntje, woezel en pip etc.

2.2.7. Oudste peuters

Inleiding

Peuters van rond de 3 jaar vormen een aparte groep binnen de peutergroep en hebben behoefte aan een andere uitdaging dan in de periode hiervoor. Als de kinderen 4 jaar zijn nemen ze afscheid van Altijd Lente en gaan naar de basisschool. I.s.m. een aantal basisscholen is gekeken naar hoe Altijd Lente deze overgang soepel kan laten verlopen.

Dit onderdeel van het werkplan is samengesteld om meer inzicht te geven in de uitdagingen die we de oudste peuters (verder in de tekst ook wel drieplussers genoemd) bieden op de peutergroep. De behoefte en kenmerken worden beschreven per ontwikkelingsgebied. Daarna wordt ingegaan op de benadering en activiteiten binnen de groep welke de overgang naar de basisschool kunnen vergemakkelijken.

Naast deze aanpak op de peutergroep is er een apart programma voor kinderen vanaf 3 jaar voor 2 a 3 ochtenden in de week. Meer hierover is te vinden in het 'plan drieplus ochtend' in de map beleidstukken.

Behoeft en kenmerken

Een peuter tussen 3 en 4 jaar is op zoek is naar uitdaging en ontdekken van de wereld om hem/haar heen. Hij/zij heeft de behoefte om zoveel mogelijk zelf te doen en uit te proberen. Deze peuter voelt zich het middelpunt van de wereld. Hij/zij voelt zich vaak al groot en wil soms ook even klein zijn.

Kinderen op deze leeftijd hebben steeds meer behoefte aan nieuwe stimuli voor de verdere ontwikkeling. Kinderen stellen dan ook veel vragen.

Kenmerken per ontwikkelingsgebied:

- Motorisch gezien hebben deze kinderen letterlijke de ruimte nodig om te rennen, te klimmen en te springen. Kinderen leren hun eigen fysieke grenzen kennen. De fijne motoriek is steeds meer klaar om te knippen, prikken en spelenderwijs te oefenen met de 'pengreep'.
- De intelligentie ontwikkeling op het gebied van geheugen, concentratie en zelfstandigheid groeit. Kinderen kunnen en willen al wat langer aan 1 taakje werken en op hun stoel zitten. De interesse voor cijfers en letters groeit.
- Spraak en taalontwikkeling: drieplussers maken langere zinnen, spreken over zichzelf als 'ik'. De drieplussers begrijpen steeds beter het gebruik van voorzetsels, tegenstellingen en abstracte begrippen als moe, honger etc. Kenmerkend voor deze leeftijd is de 'waarom' vraag.

- De zelfstandigheid ontwikkeling groeit. Kinderen zijn steeds beter in staat zich zelfstandig aan en uit te kleden of een te puzzel maken. Kinderen worden (of zijn) zindelijkheid en gaan steeds meer zelfstandig naar het toilet. Ze hebben steeds meer voor ogen wat ze zelf willen, kunnen keuzes maken en dit onder woorden brengen.
- De sociaal emotionele ontwikkeling kenmerkt zich door het uitbreiden van het fantasie spel waarin er een rolverdeling ontstaat. Het samenspel verdiept zich door een start te maken in het 'met' elkaar te spelen in plaats van 'naast' elkaar en er ontstaan vriendschappen.
Kinderen worden zich steeds meer bewust van bepaalde regels en afspraken en gaan deze kennis actief gebruiken (door bijv. andere kinderen helpen herinneren); dit is het begin van besef van normen en waarden.

Benadering en activiteiten

Door de dag heen bieden de medewerkers de kinderen activiteiten en begeleiden hen bij hun spel. Medewerkers stemmen af op de behoefte van de 3 jarige door accenten te leggen in het pedagogisch handelen en het activiteiten aanbod.

Benadering: pedagogisch handelen

In het werkplan H1 staat de sensitief responsieve houding beschreven. Om aan te sluiten bij de informatie behoefte van de drieplusser, legt de pedagogisch medewerker veel uit en geeft veel informatie over alledaagse zaken. Medewerkers zetten de kinderen zelf ook aan het denken door het stellen van vragen.

Het begeleiden tijdens spel is o.a. gericht op het verder helpen in de spelmogelijkheden individueel en samen (duplo bouwen op kleur, speelgoed combineren etc.).

Deze peuters leren snel en worden elke dag een stukje zelfstandiger. We stimuleren hierbij het zelf om hulp vragen als iets (nog) niet lukt.

Kenmerkende activiteiten en spel materiaal:

Begrenzen en zelfstandigheid:

Drieplussers kunnen al wat langer met iets spelen en zelf keuzes maken. Op de groep begrenzen we het spel bijv. door de kinderen op een aparte plek te laten spelen. Daarnaast zijn er (water)tafels, matten, autokleed waardoor de activiteiten gekaderd kunnen worden. Medewerkers stimuleren verder; opruimen voor je iets nieuws begint, hulp vragen en zelfstandig toilet bezoek (billen afvegen, handen wassen etc.)

Nadoen en meedoen:

Kinderen oefenen met sociale vaardigheden in het net alsof spel (rolverdeling). Kinderen van deze leeftijd willen graag (na)doen wat volwassenen doen.

- Activiteiten: helpen met tafeldekken of afwassen, iets bij de babygroep halen, eten bereiden (salade, gezonde koekjes), boterhammen zelf smeren vanaf 3 jaar (hiervoor oefenen ze er mee).

- Speelgoed: verkleedkleden, poppenspullen, doktersspeelgoed, servies, pannen, telefoon, poppenhuis met accessoires, keukentje, auto's, dieren in de boerderij.

Construeren:

Kinderen worden motorisch steeds vaardiger en kunnen daarbij steeds meer bedenken wat ze willen maken en wat ze hiervoor nodig hebben.

- Activiteiten; knutselen (prikken, knippen, gerecycled materiaal, brooddeeg, klei, vouwpapier, letter stempels, verf), gebruik van verschillende materialen tegelijk.
- Speelgoed: knex, kleine lego, kapla, houten bouwblokken, duplo, grote blokken, gereedschap, play mobile, vlechtmatjes, zandbak met groot en klein speelgoed. Hutten bouwen met lakens en samen parcours maken buiten om doorheen te fietsen.

Ordenen en meten:

Kinderen krijgen meer interesse in abstractere zaken als cijfers en letters. Kinderen leren verder tellen en zijn bezig met leeftijden. Om kinderen voor te bereiden op school besteden we aandacht aan beginnend rekenen.

- Activiteiten met de volgende punten:
 - kleuren en vormen,
 - tegenstellingen (voor/achter, hoog/laag, recht/krom etc),
 - kennismaking met letters en cijfers,
 - algemene kennis: ritme van het jaar, seizoenen, dagen van de week, maanden, nationale feestdagen, verschillende culturen,
 - taalspelletjes als rijmen, voortszetsels gebruiken (vb van voorzetsels zijn aan, achter, bij, op en voor): erachter, er langs gaan, er over heen etc,
 - Geheugen spelletjes (en concentratie): 'wat is weg?'
- Speelgoed: memorie, lotto's, kleurendomino of plaatjesdomino, zand/watertafel met verschillende bakjes (schenken, gieten, meten en wegen), puzzels tot rond de 35 stukjes, rijgkaarten, grote kralen, vlechtmatjes. Gedurende de dag is er aandacht voor tellen (glaasjes en tellen kinderen tellen), van groot naar klein, oudste, jongste, meeste, minste. Aandacht voor kleuren en vormen.

Praten, luisteren en kijken:

Kinderen leren snel nieuwe woorden en vinden het leuk om te worden voorgelezen. Gesprekjes voeren gaat steeds beter, deze ontstaan nu ook tussen de kinderen onderling. We nodigen kinderen uit om iets te vertellen en stimuleren ze om naar elkaar te luisteren. De waarde van de groep (jezelf kunnen zijn, inleven in een ander, van elkaar leren en samen doen) laten we in de begeleiding terug komen (zie H1 werkplan).

- Activiteiten: Liedjes en rijmpjes, voorlezen, kringgesprek, gezelschapsspelletjes, poppenkast, net alsof spel, MEMO, gebruik van handpop of een ander poppetje om de kinderen visueel 'de beurt' te geven in (kring)gesprekjes etc.
- Speelgoed: voorleesboekjes, poppenkastpoppen, vingerpopjes, cd, muziek maken, memorie, gezelschapsspelletjes etc.

Bewegen:

Kinderen leren eigen fysieke grenzen kennen en medewerkers geven de kinderen veel oefening in rennen, klimmen etc. We gaan geregeld naar buiten en bieden actief spel.

- Activiteiten: parcours (samen opzetten), rondje sprinten, begin tikspelletje, dansen, kringspelletjes, gym, kinderyoga, begin sporten, dramaspelletjes, balspellen, stoeien etc.
- Speelgoed: gymspullen, muziek, cd speler, map met gym en yoga oefeningen, klimboom etc.

Buiten spelen:

Kinderen hebben de ruimte nodig om te bewegen. Buiten spelen leent zich hier goed voor. In de tuin en het Vondelpark besteden we aandacht aan het weer (regen, zon, koud, warm, wind, donker) en de natuur (planten, dieren, aarde, zand, water). We hebben gesprekjes door de dag heen met bijv. als onderwerp 'waar komt de melk vandaan?'

- Activiteiten; tuinieren (zaaien, water geven, onkruid wieden in tuin van AL), klimmen in klimboom, eendjes voeren, naar de rozentuin, in de zandbak spelen met je handen en blote voeten, samen tunnels graven, beestjes zoeken en bekijken, bezoek kinderboerderij?.
- Speelgoed: driewieler, ballen, zand, schep, hark, emmers, gieter, water, plantjes in de tuin, beestjes, stoepkrijt.

Basisschool

Voor de overgang naar de basisschool hebben we een overdrachtformulier (zie bijlage H). Deze vullen we in voor het eindgesprek met ouders. Deze lijst wordt met ouders doorgenomen en eventuele aanvulling bijgeschreven. We geven dit formulier mee aan de ouders.

2.2.8. Opendeuren; verlaten stamgroep

Altijd Lente besteedt veel aandacht aan het zich veilig kunnen voelen van de kinderen. Altijd Lente kent geen opendeuren tussen de groepen waarbij kinderen vrij heen en weer kunnen van de ene naar de andere groep.

We beginnen per vestiging met zowel de peuters als de baby's de dag op de babygroep. Zie voor werkwijze 1.4.

Ook kunnen kinderen een bezoek brengen aan de andere groep en voor de oudste peuters en uitje met de oudste peuters van de andere vestiging.

De groep kan worden verlaten bij de volgende (spel)activiteiten; Feest bijv. een kerst lunch maar ook verjaardag of afscheid zie bijlage B. Soms willen we kinderen meer uitdaging bieden; zo kan volgens het plan voor kinderen vanaf 3 jaar, de 3 plus peuters, worden samengevoegd tijdens een uitje.

Voorwaarde is dat het bezoek een meerwaarde heeft voor het individuele kind. Gevoel van veiligheid is een voorwaarde. Vanwege de kleinschaligheid kennen de medewerkers ook de kinderen van de andere groepen en zijn ook de medewerkers voor de kinderen bekend (zie bijlage B).

2.2.9 Naar buiten

Altijd Lente vindt naar buiten gaan belangrijk (zie basisdoel 2). Beide vestigingen hebben een buitenruimte.

We streven we ernaar om om elke dag naar de tuin of Vondelpark (met name peutergroep). De ochtend leent zich het best voor een bezoek aan het Vondelpark. Tijdens het naar buiten gaan, laten we natuur aan bod komen; kastanjes zoeken, naar de beestjes kijken en ook ervaren van regen.

2.2.10. Normen en waarden gevoelige onderwerpen

Een aantal onderwerpen zijn normen en waarden gevoelig. Om ervoor te zorgen dat we eenduidig zijn naar ouders en kinderen toe, worden hieronder deze onderwerpen verder beschreven.

Taalgebruik, ontwikkeling en anders talige

Kinderen leren taal door een goed voorbeeld te krijgen van de Nederlandse taal. De voertaal is Nederlands op Altijd Lente, ook al spreekt een pedagogisch medewerker en/of het kind ook een andere taal.

De afgelopen jaren zien we binnen Altijd Lente vangen we steeds meer kinderen uit expat gezinnen op. Als een kind net in Nederland is en de Nederlandse taal nog aan het leren is dan bieden we extra plaatjes aan om iets duidelijk te maken en herhalen veel de belangrijkste woorden op dat moment. Zo kan het kind snel zich de belangrijkste woorden eigen maken.

Er zijn een aantal uitzonderingen:

- Mocht een kind in het begin van de plaatsing zich onveilig voelen dan kunnen we ervoor kiezen om een aantal woorden in de eigen taal van het kind aan te bieden. We geven daarbij direct ook het Nederlandse woord.
- Sommige kinderen verstaan wel Nederlands maar spreken het zelf niet. Zij spreken dan naar ons bijvoorbeeld in het Engels. Wij antwoorden dan in het Nederlands terug.
- Sommige kinderen spreken samen dezelfde niet-Nederlandse taal. Wij vinden het bijzonder dat peuters dit ontwikkelen samen. De leeftijd speelt een rol. Een moment dat dit in een groepsactiviteit gebeurt (bijvoorbeeld in en kringgesprek) en waarbij dit effect heeft op het groeps gesprek, dan

vragen wij deze kinderen om het nogmaals in het Nederlands te vertellen zodat de andere kinderen het ook begrijpen. Voor de andere kinderen is dit een mooi leerpunt als het gaat over diversiteit.

Bij schoolgaande kinderen is er veel meer besef over algemene normen op dit punt en stimuleren we kinderen, in gezelschap, Nederlands spreken.

We noemen de kinderen bij hun naam en vermijden afkortingen of koosnaampjes. We streven ernaar om populair taalgebruik te vermijden.

We gebruiken veel taal binnen Altijd Lente; we benoemen wat we zien bij een kind of kinderen en benoemen ook ons eigen handelen als pedagogisch medewerker. Ook geven we veel uitleg aan de kinderen; waarom iets niet mag en natuurlijk wat en hoe iets wel mag/kan binnen Altijd Lente.

We spreken naar de kinderen in hele en correcte zinnen. Voor jonge kinderen letten we erop dat de zinnen niet te lang zijn en passen dit aan aan het ontwikkelingsniveau. Als een kind zegt 'ik heb au' dan herhalen we wat ze bedoelen maar dan in correct Nederlands 'heb je pijn?' Dit noemen we 'alsvanzelf corrigeren'. Indien een kind het woord 'pijn' niet snapt, dan herhalen we de term zoals het kind het gebruikt en vervangen het daarna door het correcte woord.

Kinderen leren van positieve ervaringen en daarom is onze benadering naar de kinderen positief. We proberen naar de kinderen toe te lopen als we iets willen zeggen (geven dus het goede voorbeeld) en leggen duidelijk uit waarom iets niet mag of waarom dingen zo gaan en bieden een alternatief (zie ook sensitieve responsieve houding hoofdstuk 1).

Schreeuwen, vloeken en schelden wordt niet getolereerd. Vloekt of scheldt een kind dan geven we aan dat we dit geen leuk woord vinden en bieden een alternatief. Als een kind vloekt omdat iets niet lukt dan geven we een alternatief om deze gevoelens te verwoorden.

Pesten

In eerste instantie zullen we eventuele ruzies even aankijken, komen de kinderen er zelf uit? Plagen, pesten, buitensluiten is gericht op steeds hetzelfde kind. In dit geval grijpt pedagogisch medewerker in. Pedagogisch medewerker ondersteunt de kinderen in het denkproces door het stellen van vragen bijv. 'vindt G. het leuk denk je, als hij niet mag meedoen?'

Bij kinderen van 4 jaar en ouder kan pesten etc. vaker gericht worden op hetzelfde kind. Kinderen leren vooral door zelf de oplossing te bedenken en ervaren. Wordt een kind gepest dan is het belangrijk dat hij/zij steun ervaart van een volwassene. Bijv. het kunnen praten over dit onderwerp en helpen bij de zoektocht naar een oplossing.

Seksualiteit en intimiteit:

Ontwikkeling

Kinderen van 0-2 jaar zijn gericht op lustbevrediging (drinken, aandacht) en ontdekken hun eigen lichaam en geslachtsdelen. De kinderen worden graag geknuffeld.

Kinderen van 2-4 jaar ontdekken hun eigen lichaam en eigen geslacht. Rollenpatronen ontstaan en ontdekken verschil in jongen en meisje (vanaf ong. 2,5 jaar). Net als 0-2 hebben zij veel behoefte aan lichamelijk contact.

Kinderen van 4-6 jaar

Kinderen stellen veel waarom vragen, ook als het gaat om voortplanting. Spelen seksuele spelletjes als 'vader en moedertje' en 'doktertje'. Besef ontstaat dat er regels zijn rondom seksualiteit.

Intimiteit

Op de groep is er veel fysiek contact. Kinderen zitten op schoot, worden verschoond en er wordt veel geknuffeld.

Als kinderen nieuwsgierig worden naar hun eigen lichaam en die van de ander dan gaan we hier normaal mee om. We maken hierbij een aantal afspraken om en stellen grenzen om ongewenste intimiteiten te voorkomen.

- Opmerken van verschil jongens en meisjes (gewoon benoemen)
- Masturberen (we straffen het kind niet, maar bieden een alternatief of leiden af. Bijvoorbeeld dat 'kun je beter doen als je alleen bent', 'dat is iets voor jezelf' of 'leg je handen maar op je knieën'.)
- Kinderen mogen zeggen als ze aanraking niet fijn vinden.
- Verkleden en doktertje spelen met broek/rok en T-shirt aan.
- Zoentjes alleen op de wang tussen pedagogisch medewerker en kind. Kinderen geven elkaar snel een kus op de mond. Dit proberen we om te buigen naar kussen op de wang. Kus op de mond is voor velen enkel voor geliefde of familie.
- Bij het opmerken van geslachtsverschillen gaan kinderen soms ook bij elkaar voelen. Benoem het verschil in geslacht en leid dan af bij jonge kinderen. Bij oudere kinderen uitleggen dat dat iets voor jezelf is.
- Kind raakt pedagogisch medewerker aan op intieme plekken. Benoemen dat je dit niet fijn vindt. Tot 2,5 jaar benoemen we dit niet. Kinderen van deze leeftijd snappen dit nog niet. We leiden het kind dan af.
- We verschonen kinderen zoveel mogelijk op de verschoonplekken i.p.v. in de opengroep.

Taalgebruik

Omdat we geslachtsdelen gewoon benoemen hebben we nette benaming afgesproken. We gebruiken de voor jongens het woord 'piemel' en meisjes 'plassertje'. Pedagogisch medewerkers gebruiken deze woorden naar de kinderen toe.

Als een kind 'scheldt' tegen en ander kind dan bieden we een alternatief voor het scheldwoord; 'vertel hem maar dat je dat helemaal niet leuk vindt'.

Verkleeden

Het spelen met de verkleedkleden gebeurt altijd onder toezicht van een pedagogisch medewerker en ondergoed blijft aan. Wij maken geen verschil tussen jongens en meisjes met betrekking tot verkleeden. Jongens mogen zich verkleeden als prinses, en mogen ook staartjes en lippenstift. Meisjes mogen zich ook verkleeden als piraat, cowboy.

Toilet

Kinderen zijn altijd onder toezicht als zij naar de wc gaan. We respecteren als een kind liever alleen op de wc wil zijn maar blijven wel in de buurt om eventueel te helpen en toe te zien op de hygiëne. We verschonen kinderen zoveel mogelijk op de verschoonplekken, dit is uiteraard uit hygiënisch oogpunt. De ruimtes zijn zo ingericht dat er tijdens het verschonen zicht is op de groepen en andersom. Op de peutergroep leert een kind tevens dat je je verkleedt in de toiletruimte en niet in de opengroep. We stimuleren kinderen dan ook om gekleed uit de badkamer te komen. Aanvullende afspraken over toilet hygiëne is te vinden onder het kopje verzorging en later in het werkplan.

Voortplanting

Als kinderen vragen hebben over voortplanting dan proberen we deze zo eerlijk en open te beantwoorden afgestemd op de leeftijd. Met ouders bespreken we dat de kinderen met vragen zitten en hoe dat thuis is. Pedagogisch medewerker en ouder weten dus wat de vragen zijn en hoe daarop geantwoord is.

Zindelijkheidstraining

We maken hierin onderscheid tussen het spelenderwijs kennis maken met wc etc. en de echte zindelijkheidstraining.

De kinderen op de peutergroep worden verschoond bij de peuter wc. Kinderen maken al spelenderwijs kennis met wc. Kinderen mogen er even op zitten als ze dat willen en papiertje pakken en doortrekken. Doordat kinderen dit zien levert het vaak interesse op.

De zindelijkheidstraining wordt niet zelfstandig door de medewerkers van Altijd Lente ingezet maar sluiten aan als ouders hier thuis mee starten meestal tussen de 2,5 a 3 jaar. We stemmen de manier waarop de kinderen hierin getraind worden af met opvang en thuis.

Verjaardag en feesten

We vieren met de ouders de verjaardag van de kinderen. Voor de jarige peuter geldt dat hij/zij de hele dag in het middelpunt staat; zo mag je de tandenborstels uitdelen, liedjes kiezen etc. Om deze reden plannen we ook bij voorkeur 1 verjaardag per dag. Bij het plannen van elke verjaardag of afscheid wijzen we ouders op ons anti-zoet beleid en geven een overzicht met ideeën voor traktaties mee (zie bijlage M).

Kinderen krijgen een verjaardagsmuts cadeau en er worden liedjes gezongen. De jarige mag uitdelen. Als de jarige heeft uitgedeeld zingen we het 'dankje wel' liedje.

Op de deur van de groep hangt een aankondiging voor het feest en wie er jarig is en er hangen slingers. Bij de komst van een nieuw kind of afscheid van een kind maken we ook een aankondiging op de deur. Binnen Altijd Lente hebben we verschillende draaiboeken voor bepaalde feesten; verjaardag, Sinterklaas, Kerst, Lente etc in map handboeken en draaiboeken.

Zieke kinderen

Op beide vestigingen op kantoor liggen mappen van de GGD waar informatie opgezocht kan worden of op de Kiddi app en hebben nemen zelf ook contact op met GGD of onze huisarts indien we vragen hebben. Indien er iets heerst op het kindercentrum waarvan het van belang is dat alle ouders dat weten dan wordt er een poster opgehangen en gaat er een email uit naar alle ouders van de betreffende vestiging.

Altijd Lente hanteert de grens van 38,5 graden als koorts. We bellen ook ouders als het kindje geen koorts heeft maar bijv. wel uit zijn of haar doen is. Indien ouders niet bereikbaar zijn en er is spoed bij dan zullen wij contact opnemen met onze eigen huisarts.

Het is niet de bedoeling om een kind met zetpil te brengen, dit leggen we ouders dan ook uit. Het is voor ons moeilijk om in te schatten hoe het met het kindje gaat aangezien een zetpil o.a. de temperatuur omlaag brengt. Mocht dit onverhoopt wel gebeurt zijn dan willen we graag weten hoe laat de zetpil gegeven is en of er sprake was van koorts en hoe hoog die was. We kunnen het kindje dan extra in de gaten houden, vooral rond de tijd dat de zetpil uit gaat werken. Nadat een zetpil uitwerkt kan het zijn dat de temperatuur snel omhoog schiet en kan een koortsstuip tot gevolg hebben.

Medicijngebruik

Altijd Lente streeft ernaar om zo min mogelijk medicijnen toe te dienen. Dus als een medicijn ook thuis gegeven kan worden dan heeft dit altijd de voorkeur. Is er sprake van een nieuw medicijn wat het kindje nog nooit gehad heeft dan moet dit eerst thuis al zijn toegediend. Ouders tekenen voor het toedienen van medicijnen (bijlage C).

Altijd Lente is terughoudend in het geven van zetpillen aan kinderen. Indien ouders aangeven toch te willen dan geven ze hier, naast de schriftelijke verklaring, op dat moment ook telefonisch toestemming voor. Het toedienen van de zetpil wordt gegeven ter overbrugging tot het kind gehaald wordt.

Zorgstructuur (intern en extern)

Kindermishandeling, verwaarlozing of seksueel misbruik

Indien er een vermoeden is van kindermishandeling, verwaarlozing of seksueel misbruik van een kind dan zal er gehandeld worden volgens het protocol kindermishandeling; er zal intern overlegd worden tussen pedagogisch medewerkers en leidinggevende. Het protocol is te vinden in de protocollenmap op alle groepen.

Verder schrijven we een overdracht aan elkaar waarin we alle kinderen beschrijven (zie algemene afspraken medewerkers). Indien er sprake is van opvallend gedrag of situaties dan noteren we dit op een apart formulier opvallend gedrag en situaties (zie bijlage O).

Ook in het gezondheid en veiligheid staan verdere afspraken beschreven.

Ontwikkelingsachterstand of problemen/zorgkinderen

Interne zorg

De kinderen worden gevolgd aan de hand van de observatielijsten van de 'Focus op kinderen'. Deze lijsten worden 2 maal per jaar ingevuld en samenvatting hiervan wordt met ouders besproken in de kindbesprekingen (elke 6 maanden). Hierdoor zullen zowel talenten als eventuele punten van aandacht worden meegenomen. In dit gesprek komt aan de orde hoe er met deze punten wordt omgegaan zowel binnen Altijd Lente als thuis. We maken afspraken of de aanpak van de aandachtspunten en besteden hier intern, in de dagelijkse begeleiding, aandacht aan.

Opvallende zaken (gedrag, situaties) noteren we op het formulier 'Opvallend gedrag en situaties'. Zo hebben we een overzicht door een langere periode heen. Voorbeelden kunnen zijn; kindbesprekingen die steeds niet doorgaan, ongevallen thuis, veranderend gedrag van kind of ouders, scheiding ouders etc. We bespreken deze formulieren tijdens de voorbespreking van de kindbespreking met naaste collega's maar ook tijdens de kind evaluaties in de groepsoverleggen.

Indien bepaalde problemen bekend zijn, dan zullen er vaker kindbesprekingen gehouden worden en zullen de observatielijsten vaker worden ingevuld. De frequentie wordt afgestemd tussen pedagogisch medewerker en ouder.

Indien er vermoedens zijn van een achterstand of als er zorgen zijn dan wordt dit besproken met collega's en afgestemd met ouders waar de zorg ligt. Hiervoor worden de observatielijsten van de 'Focus op kinderen' gebruikt. Pedagogisch medewerker licht de leidinggevende in. De bevindingen en zorgen worden door de mentor van het kindje met de ouder in een kindbespreking besproken. Het kan zijn dat hiervoor een extra kindbespreking (buiten de 2 keer per jaar) wordt ingelast. Er worden afspraken gemaakt over hoe we ons handelen afstemmen op het kind. Vervolgens evalueren we dit in een kindbespreking met ouders en stellen waar nodig onze plannen bij.

Externe zorg

Leidinggevende kan bij de gesprekken met ouders worden ingezet in de eerste plaats ter voorbespreking van het gesprek. Uiteraard wordt dit per situatie bekeken. Inmenging van 3^e als vroeghulp, okido etc. gaat altijd in overleg met ouders. Ouders geven dan toestemming voor een aanvraag bij de betreffende instantie. Leidinggevende kan een eventuele aanvraag bijvoorbeeld voor Okido verzorgen. Ook kan er, na toestemming van ouders, contact gezocht worden met externe zorg zoals een fysiotherapeut, logopediste, al dan niet via het OKC etc. om kennis/ervaring uit te wisselen en af te stemmen. Zo kan

er voor een kindje dagkaarten worden gebruikt of gebruiken bepaalde medewerkers gebaren ter ondersteuning van de gesproken taal.

De methode 'Focus op kinderen' is echter geen diagnostisch middel en kan derhalve ook niet gebruikt worden om eventuele achterstanden aan te tonen. De kinderopvang heeft dan ook geen bevoegdheid om hier formele uitspraken over te doen.

Overlijden en scheiden

Overlijden en scheiden zijn ingrijpende gebeurtenissen en daarom besteden we hier zorgvuldig aandacht aan. We passen ons hierbij aan aan het begripsniveau van de betrokkenen en stemmen onze verhalen naar het kind af met de ouders.

In het geval dat ouders scheiden dan plannen wij een gesprek met ouders om het een en ander af te stemmen. Wie kunnen we wanneer bellen bij calamiteiten en ziekte. Hoe gaat het met ophalen en brengen?

We plannen 1 afspraak waarvoor beide ouders worden uitgenodigd, dit geldt ook voor de kindbesprekingen die volgen. We willen hiermee voorkomen dat we tussen beide ouders in komen te staan.

Verder plannen we de eerste periode gemiddeld vaker een kindbespreking in. We houden het welzijn van het kind nauw in de gaten en houden ouders op de hoogte van eventuele veranderingen en vragen ouders hetzelfde te doen.

Indien dit soort zaken spelen wordt iedereen op de vestiging ingelicht en ook wordt de leidinggevenden hiervan op de hoogte gebracht.

Verzorging/hygiëne

De kinderen worden op vaste momenten verschoond en regelmatig gecheckt tussen deze momenten door. Handen worden gewassen na elk wc bezoek. Er zijn vaste tijden voor toilet bezoek. Gaat een kind tussendoor naar het toilet dan is er begeleiding vanuit pedagogisch medewerker.

Voor het ophaalmoment (vanaf 17.00) worden de luiers van de kinderen nog een keer gecontroleerd en zindelijke kinderen gaan nog een keer naar het toilet.

Iedere dag worden de verschillende ruimtes geventileerd en gelucht. Persoonlijke hygiëne van de medewerkers is tevens van belang. Haren zijn vast en nagels kort en schoon. Zie hiervoor ook het hygiëne protocol en gedragscode.

Na de lunch poetsen de peuters zelf hun tanden (zie ook 2.2.3.). Het doel is om hier vertrouwd mee te raken en te ervaren dat dit leuk kan zijn. Dit is geen hygiënische maatregel en vandaar dat kinderen niet worden nagepoetst.

Toilet hygiëne vinden we een belangrijk punt binnen Altijd Lente. De peutergroep sprayt minimaal na elke wc ronde de wc en het vloertje schoon. We stimuleren kinderen om hun

handen te wassen. Pedagogisch medewerkers gebruiken na elke luier desinfecteer gel of wassen de handen.

Pedagogisch medewerker veegt na elke maaltijd de vloer en maakt de banken en stoelen schoon. De schoonmaker komt drie keer per week.

Voor verdere afspraken zie gezondheid en veiligheid beleid, hygiëne protocol.

Voeding

Het centrum hecht veel waarde aan gezonde voeding en een optimale verzorging. Er wordt zorg besteed aan het bereiden van voedsel en het gebruik van zo veel mogelijk verse en producten zonder toegevoegde suikers. Boodschappen worden ongeveer elke week geleverd i.v.m. versheid. Ouders kunnen hun wensen wat voeding betreft kenbaar maken en er zal zoveel mogelijk rekening worden gehouden met die verzoeken. Uiteraard moeten traktaties van kinderen bij verjaardagen ook aansluiten bij dit beleid (zie ook hierboven verjaardagen en feesten en bijlage M.).

We variëren de lunch door te variëren met beleg en door tijdens de lunch ook rauwkost aan te bieden. We eten bruin brood op de groepen en er is variatie in brood van donker tot lichter brood voor de babygroep. We bieden daarnaast 2 maal per week een warme maaltijd van Madaga en houden rekening met diëten, maar voor speciale producten zullen wij kosten doorberekenen of ouders vragen de voeding zelf mee te brengen.

Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van milieuvriendelijke schoonmaakproducten. Regels en richtlijnen zijn vastgelegd in het protocol Hygiëne.

Veiligheid

We gaan bewust om met de regel dat er meer dan 1 volwassene in het pand aanwezig zijn. Tijdens de openingstijden (8.00-18.30) zijn er 2 medewerkers aanwezig. Tevens komen leden van het management team komen regelmatig onaangekondigd op de vestigingen. In geval van calamiteiten is de achterwacht (zie 1.7.4) die te hulp kan schieten. Beide vestigingen zijn altijd bereikbaar doordat de telefoon wordt doorgeschakeld naar de leidinggevende.

Zie voor verdere veiligheidsafspraken het Veiligheid en Gezondheid beleid.

Speelgoed

We hanteren zoveel mogelijk natuurlijke materialen. Een voorbeeld van een uitzondering op dit beleid is plastic duplo. Duplo heeft een grote ontwikkelingswaarde en is niet door een natuurlijk materiaal te vervangen.

Speelgoed wordt gecheckt door pedagogisch medewerker op veiligheid en beschadigingen. Niet veilig of beschadigd, dan wordt het niet aangeboden en apart gezet om gerepareerd te worden of weggegooid.

Soms wordt er speelgoed aangeboden door ouders aan Altijd Lente dan wordt dit apart gezet en pas aangeboden als het is goedgekeurd door leidinggevende.

Kinderen nemen naast knuffel voor in bed ook wel speelgoed mee van huis. Eigen speelgoed gaat bij voorkeur in het vakje tijdens het dagprogramma. Indien het kind er mee wil spelen dan stimuleren we het kind om te delen en er samen mee te spelen (mits het veilig en niet gewelddadig is). Indien dit (nog) niet lukt dan mag het terug in het vakje of op de plank bij de kapstok op 148. Altijd Lente biedt geen gewelddadig speelgoed aan.

Sieraden

Kinderen op Altijd Lente dragen elastiekjes en speldjes in het haar. Op de babygroep halen we uiteraard speldjes uit de haren als kinderen gaan slapen maar kunnen dit ook doen tijdens het spelen. Kleine kinderen stoppen vaak dingen in de mond met alle gevaren van dien. Op de peutergroep worden elastiekjes en speldjes tijdens het slapen uit gehaald.

Op beide groepen worden koortjes en linten verwijderd bij het spelen. Indien kinderen armbandjes of kettingen dragen dan gaan deze in de vakjes en kunnen aan het eind van de dag weer mee naar huis.

Capuchon truien worden voor het slapen uit gedaan op zowel de baby of peutergroepen.

Pedagogisch medewerker dragen geen handsieraden tijdens risicovolle handelingen als bijv. verschonen. Geen nepnagels, geen nagellak deze zijn goede voedingsbodems voor bacteriën (zie ook punt hygiëne 2.2.10 en het hygiëne protocol).

Piercings mogen niet zichtbaar zijn. Dit is uit veiligheidsoverwegingen; kinderen kunnen eraan blijven hangen met bijv. kleding. Verder is een neutrale uitstraling gewenst voor de medewerkers van Altijd Lente. Dit geldt ook voor tatoeages, deze vallen bij voorkeur onder de kleding.

Op de groep maken de peuters een ketting met grote kralen. Deze maken ze aan tafel en de gemaakte kettingen gaan af als kinderen vrij gaan spelen i.v.m. veiligheid.

Gebruik radio, tv, dvd, cd, computer

Radio, tv, dvd, cd en computer horen bij deze maatschappij. Jonge kinderen komen hier echter al veel mee in aanraking. Altijd Lente kiest ervoor om geen gebruik te maken van tv en dvd en richt zich bij voorkeur op actieve activiteiten op de verschillende ontwikkelingsgebieden.

We maken enkel gebruik van kinder cd's (muziek of verhaaltje) en zetten deze enkel op als deze een toegevoegde waarde heeft bijv. bij een bepaalde activiteit. Het eetmoment is een sociale aangelegenheid waarin sociale vaardigheden centraal staan. Muziek heeft op dat moment geen meerwaarde. Ook niet tijdens een verschoonmoment. En wordt duidelijk afgestemd op de doelgroep. Voor baby's wordt dan ook gekozen voor rustige klanken en veel herhaling. Voor de peuters wordt deze muziek ook aangeboden. Daarnaast kan de muziek bij de peuters gericht zijn op het lekker uit leven op dansmuziek. Radio gebruiken we niet; dit heeft geen meerwaarde voor de kinderen.

De computer op de vestiging wordt gebruikt door de leidinggevende. De computer wordt niet gebruikt met de kinderen. Computers kunnen ook gebruikt worden voor het opdoen van ideeën voor activiteiten of om GGD informatie op te zoeken.

Op de computer staan documenten voor de groepen zoals lijsten en foto's. Het is daarom de bedoeling, dat er zorgvuldig mee wordt omgegaan. BOL stagiaires mogen daarom niet achter de computer.

Mobiele telefoon

Mobiele telefoons van pedagogisch medewerker zijn niet toegestaan op de groep. De reden hiervoor is dat het afleidt van de aandacht voor de kinderen.

Privé gesprekken worden alleen in pauzes gehouden (en in pauze ruimte) en uiteraard op eigen telefoon. De Altijd Lente telefoon moet bereikbaar blijven voor ouders.

2.2.11. Tot slot

Samenvattend werkt kindercentrum Altijd Lente met de volgende protocollen, beleidstukken en draaiboeken welke inzichtelijk zijn op de groepen voor de medewerkers en de ouders. Te weten:

- Dit werkplan; H1 visie en doelstellingen
 H2 werkplan
 H3 Ouderbeleid
- Brand
- Hygiëne
- Naar Buiten Gaan
- Verzuim
- Kindermishandeling
- Wiegendood
- Stagebeleid
- Plan drieplus ochtend
- Accommodatie
- Draaiboeken Verjaardag
 Afscheid
 Lentedag
 Sinterklaas
 Kerst

Andere documenten:

- Focus op kinderen
- Beleid gezondheid en veiligheid
- Gedragscode, beroepscode en integriteit
- Personeelsbeleid met zaken als vakantie en verzuim etc.

Eventuele management stukken worden hier niet in meegenomen.

Hoofdstuk 3 Ouderbeleid

3.1. Visie

De doelstelling van Altijd Lente is het bieden van kwalitatief goede opvang. In het werkplan staan de visie en uitgangspunten beschreven. Goede opvang is een combinatie van meerdere factoren. Het werkplan is daarom aangevuld met dit hoofdstuk oudercontacten.

Het beleid over oudercontact is om een aantal redenen van belang. Allereerst is het prettig voor ouders te weten wat Altijd Lente beoogt te doen. Daarnaast ziet Altijd Lente het als 'leidraad' voor de pedagogisch medewerkers, voor de continuïteit van onze werkwijze.

De verantwoordelijkheid van Altijd Lente bestaat o.a. uit het zoveel mogelijk afstemmen van beide opvoedingsmilieus: de thuissituatie en de situatie bij Altijd Lente. Altijd Lente houdt rekening met de wensen van ouders en toetst dit aan eigen werkwijze en haalbaarheid. Uiteraard worden de afspraken vanuit de organisatie en de wetgeving meegenomen. Er zal hierbij voortdurend afgewogen worden, wat wel en wat niet werkbaar is in de praktijk van alledag op het kindercentrum. Het is de intentie om door communicatie met elkaar de beste oplossing te vinden.

Om de werkwijze van Altijd Lente kenbaar te maken en om tot een goede afstemming te komen van ieders wensen, is het dan ook van belang een goede en open communicatie na te streven tussen de ouders en Altijd Lente. Respect voor elkaar is hierbij het uitgangspunt. Altijd Lente gaat er vanuit dat de ouders zich van het belang van goede en open communicatie bewust zijn. Dit door o.a. actief te participeren in de contacten over het kind met de pedagogisch medewerkers en leidinggevenden, open te zijn over de thuissituatie en ontwikkelingen van het kind. En door bereikbaar te zijn in geval van calamiteiten of ziekte.

Vertrouwensband begint bij het contact met de ouder. Een kind voelt intuïtief aan hoe het contact is tussen de pedagogisch medewerker en zijn ouders. Altijd Lente besteedt

daarom expliciet aandacht aan het leren kennen en vertrouwd raken met het kind en ouders.

3.2. Oudercontacten

Altijd Lente is open van 8.00-18.30 voor ouders en kinderen en is alle dagen behalve de officiële feestdagen geopend. Uitzondering hierop is onze eventueel geplande jaarlijkse studie dag. Er is tevens sprake van een vroege sluiting op kerstavond en oudejaarsdag.

Wij verzoeken ouders om zo vroeg mogelijk aan te geven wanneer een kind met vakantie gaat of een dagje thuis blijft.

Aan het begin en eind van de dag vindt er een overdracht plaats tussen de medewerkers en de ouders. De medewerkers proberen hierin een ouder inzicht te geven in hoe zijn/haar kind zich voelt bij Altijd Lente en ontwikkelt en wat Altijd Lente belangrijk vindt. Daarnaast groeit de band tussen ouder en pedagogisch medewerker door deze mondelinge overdracht.

Inschrijving

Inschrijven kan via de site van Altijd Lente. Na een inschrijving neemt Altijd Lente contact op met (aanstaande) ouders met een uitnodiging voor een rondleiding.

Voor de ouders is het van belang dat zij weten wat Altijd Lente hen te bieden heeft, wat de mogelijkheden zijn en welke regels er gehanteerd worden.

Voor Altijd Lente is dit een eerste moment om iets van de sfeer, visie en deskundigheid aan ouders te laten zien. Altijd Lente vindt het belangrijk om potentiële ouders in de gelegenheid te stellen om een keer te komen voor een rondleiding. Altijd Lente doet dit om ouders een bewuste keuze te laten maken. Het zorgt voor het begin van een gevoel van veiligheid en vertrouwen.

Plaatsingsgesprek, rondleiding, intake en wennen

Deze onderdelen staan beschreven in Hoofdstuk 2 (zie ook bijlage G en handboek Hoofdstuk 1.)

Dagelijks oudercontact, daglijsten en schrift

Bij brengen en halen:

De haal en brengtijden zijn tot 9.30 en na 17.00. In principe is er overdag geen vrije toegang voor ouders, behalve op afspraak of als het kind ziek is. Op de groepen werkt het verwarrend voor de kinderen als andere ouders midden op de dag langskomen. Hierdoor verstoort het de rust en voortgang op de groep. Binnen Altijd Lente vragen we ouders dan ook, in geval van eerder halen dit van te voren aan te geven of door te bellen gedurende de dag.

Haalt iemand anders het kind op?

We vragen ouders ook om door te geven als iemand anders komt halen. Indien dit niet gebeurt en ook al is degene bekend bij de pedagogisch medewerker op de groep dan wordt er altijd contact opgenomen met een van de ouders om toestemming te vragen.

Ouders kunnen wel aangeven als bepaalde personen altijd mogen halen, dit wordt dan genoteerd op de telefoonlijst van ouders.

Altijd Lente vindt het belangrijk dat zowel kind als ouder zich welkom voelt en worden zowel de ouder(s) als het kind duidelijk begroet door de medewerkers.

Mondelinge overdracht aan het begin en het einde van een dag is belangrijk voor een goede samenwerking tussen ouders en de pedagogisch medewerkers. Van de ouders wordt verwacht aan het begin van de dag bijzonderheden over het kind (hoe geslapen, gegeten, e.d.) aan te geven. Belangrijke overdrachtspunten zijn: ziekte, medicijnen, voeding, slapen, letsel, indien gevallen (zie 1.7.4. afspraken t.a.v. ouders). (zie ook protocol veiligheid; verantwoordelijkheid ouders).

Pedagogisch medewerkers zullen aan het eind van de dag vertellen hoe het met het kind is gegaan (slapen, eten), met wie en wat het kind heeft gespeeld, of er bijzonderheden zijn en hoe het kind zich gedurende de dag heeft gevoeld. We zien de kinderen de hele dag door. Door het vertellen van een leuke anekdote laten we ook aan ouders laten merken dat we hun kind gezien hebben. Daarnaast kan er aandacht besteed aan interesse van het kind, waar is het kind goed in?, met wie speelt het kind graag etc. Dit zijn ook onderwerpen die in een kindbespreking kunnen terug komen.

Daglijst:

Om ervoor te zorgen dat wijzelf en ouders alle belangrijke informatie krijgen over het kind, vullen we een aantal vaste zaken in op de daglijst (Hoofdstuk 2 van handboek).

We geven ook aan als er bijvoorbeeld minder gegeten dan normaal of juist meer. Dit soort zaken verwerken we in onze overdrachtsmap voor medewerkers onderling (zie ook 1.7.4. afspraken pedagogisch medewerker).

Op de daglijst houden we bij wie er is opgehaald en wie niet. Als een kind is opgehaald dan zetten we een streep door zijn naam zodat er overzicht is in wie er nog is en wie er is opgehaald ook registreren wij de haal en brengtijden.

In het laatste vakje staan bijzonderheden als medicijn (ouders tekenen altijd verklaring hiervoor), speelgoed mee en ook een steekwoord als geheugensteuntje voor het vertellen van een anekdote.

Schriftelijk:

Elk kind heeft een schriftje bij Altijd Lente (zie voor omschrijving handboek 1.4). In dit schriftje worden de belevenissen bij Altijd Lente van het kind opgeschreven worden, ook is er ruimte voor een liedje en foto's. Ouders kunnen dit schriftje ook gebruiken om de gebeurtenissen van thuis op te schrijven. De dagelijkse overdracht tussen medewerker en ouder gebeurt mondeling. De daglijsten (zie hierboven) zijn een aanvulling op deze informatieoverdracht.

Kindbesprekingen

Er worden gedurende de Altijd Lente periode diverse gesprekken met de ouders gevoerd. Leidraden voor onderstaande gesprekken zijn te vinden in het handboek op de groep onder 'communicatie'.

1^e Evaluatiegesprek:

Dit gesprek vindt in principe na 3 maanden na de start op het kindercentrum. Het gesprek vindt plaats tussen de ouder(s) en de mentor van het kind. Doel van dit gesprek is het bespreken van de startfase op de groep: hoe verliep het wennen en hoe vonden de ouders de beginperiode. Verder is er de mogelijkheid om bijzonderheden, vragen of problemen uitgebreider te bespreken.

Kindbespreking:

Dit gesprek vindt twee keer per jaar plaats. Vooraf aan deze bespreking, bespreekt de mentor het gesprek voor met de andere pedagogisch medewerkers van de groep en vult ook de observatie m.b.t. de ontwikkeling van de 'Focus op kinderen' in. Aan de orde komen de wensen en ervaringen van ouders betreffende de omgang met het kind en de organisatie. Pedagogisch medewerkers spreken hun wensen en ervaringen uit met betrekking tot de aanpak en de ontwikkeling van het kind. Eventueel worden er nieuwe afspraken gemaakt. Naast de vragen uit de leidraad komen de volgende punten terug: Hoe is het kind op de groep?, Welke rol heeft het kind?, Wat zijn de groepsrituelen en groepsafspraken en hoe wordt mijn kind gecorrigeerd? Wat voor speelgoed is er, hoe wordt dit aangeboden etc.

Overgangsgesprek:

Dit gesprek vindt plaats voor de welperiode van een kind dat overgaat van de babygroep naar de peutergroep. De periode op de babygroep wordt geëvalueerd en ouders worden door de pedagogisch medewerker geïnformeerd over de peutergroep. Bij dit gesprek zijn twee medewerkers aanwezig; een pedagogisch medewerker van de baby- en peutergroep en de ouder. Het doel van dit gesprek is het overdragen van het kind van baby- naar peutergroep, afstemming en weer het bevorderen van het gevoel van veiligheid (zie handboek 1.3.). Voor collega's wordt het 'formulierovergang peutergroep' gebruik in bijlage I waar alle bijzonderheden worden ingevuld. Tevens staan er alle punten op die besproken worden met ouders m.b.t. werkwijze peutergroep als wel afspraken over openen van de deur etc. (veiligheid). Ouders krijgen ook een brief mee aan het eind van het gesprek met daarin ingevuld het wenschema, naam mentor etc. (bijlage K).

Eindgesprek:

Dit gesprek vindt plaats voor het vertrek van een kind naar de basisschool of bij tussentijds vertrek van ouders en kind. Als het kind 4 jaar is en naar school gaat wordt er voor de school (of bijvoorbeeld voor ander kinderdagverblijf) een formulier ingevuld (bijlage H). Dit wordt aan ouders meegegeven en kan de overgang naar school makkelijker maken. Dit gesprek geeft ouders ook de gelegenheid om de tijd bij Altijd Lente te evalueren en daarnaast is het de gelegenheid voor Altijd Lente om het beleid scherp te houden.

Gesprek op verzoek

Tussentijdse gesprekken op verzoek van ouders of de pedagogisch medewerkers zijn te allen tijde mogelijk.

Van de gesprekken wordt een verslag gemaakt voor intern gebruik. Deze zijn voor collega's van de betreffende vestigingen en de leidinggevende en worden bewaard bij de kindgegevens.

Verjaardagen

Verjaardagen en afscheidsfeestjes van de kinderen worden gevierd op Altijd Lente. Hoe deze georganiseerd worden is te vinden in de map draaiboeken (zie map handboek) op de groep. Ouders worden hier voor uitgenodigd en krijgen op deze manier ook meer inzicht in hoe er gewerkt wordt op Altijd Lente (zie ook hoofdstuk 2).

Tijdens het feest mag het kind uitdelen (ook bij geboorte broertje of zusje). We informeren ouders bij het plannen van het feestje over ons antizoet (voedingsbeleid) en geven tips mee voor de traktatie (bijlage M). We vertellen ook hoe het feestje verloopt.

Sommige ouders willen bij afscheid iets geven aan de groep en medewerkers. Altijd Lente vindt dat alle medewerkers bijdragen aan kwalitatief goede opvang en geeft daarom de voorkeur aan een cadeau voor de groep (bijv. voor alle kinderen of alle pedagogisch medewerkers) dan aan individuele cadeaus (zie ook gedragscode/beroepscode/integriteitverklaring voor de medewerkers).

Ouderavond

De ouderavond wordt een keer per jaar georganiseerd. Het doel van de ouderavond is om bevindingen over opvoeden en over het kindercentrum te delen met andere ouders en om elkaar beter te leren kennen. Tevens geven deze avonden inzicht in de dagelijkse gang van zaken en versterken zij de betrokkenheid van de ouders bij het centrum.

Een ouderavond kan thematisch van karakter zijn. Er is in het verleden een film gemaakt over de dagelijkse bezigheden van de kinderen bij Altijd Lente.

Oudercommissie en vertrouwenspersoon ouders

Altijd Lente heeft een eigen oudercommissie (OC). Deze commissie vergadert minimaal 4 keer per jaar. Verdere omschrijving van de oudercommissie is te vinden in het OC reglement. De commissie heeft een signalerende en adviserende functie naar het management. Verder heeft een oudercommissie tot doel andere ouders te betrekken bij het kindercentrum. Er is vertrouwenspersoon voor ouders aangesteld Maud Isacson; posters met gegevens en foto hangt op de locatie en staat tevens vermeld in de brochure.

Tevens is Altijd Lente lid van de SKK (Stichting Klachtencommissie Kinderopvang). Nieuwe ouders worden hier middels het plaatsingsgesprek en de informatieboekje op gewezen en tevens hangen er SKK posters in de hal.

Ouderparticipatie

Altijd Lente moedigt ouderparticipatie in de dagelijkse bedrijfsvoering niet aan. Kinderen reageren anders wanneer er ouders aanwezig zijn bij bijvoorbeeld het bezoek van Sinterklaas of tijdens een uitstapje. Om deze reden worden ouders hier niet voor uitgenodigd.

Altijd Lente stelt het wel op prijs wanneer een ouder een stukje schrijft voor de Lentekolder. Ook hebben wij de ervaring dat ouders met een beroep als bijvoorbeeld tandarts op de groep langskomen om te laten zien hoe dat werkt en vragen van kinderen kunnen beantwoorden.

Schriftelijke informatie

In de algemene visie staat beschreven dat het van belang is om tot een goede afstemming te komen van wensen en mogelijkheden. Een goede communicatie is daarbij essentieel. Naast de persoonlijke contacten wordt ook schriftelijke informatie gegeven aan ouders.

Informatie bij aanmelding:

Altijd Lente heeft een uitgebreide website met nuttige informatie. Tijdens de rondleiding wordt deze informatie nader toegelicht.

Informatie bij het intakegesprek:

De ouders ontvangen tijdens het intakegesprek een tasje met een informatiepakket met specifieke informatie over de groep.

Het beleid en visie op het gebied van pedagogiek en ouders:

Op iedere groep staat een map met daarin deze informatie. Deze map is beschikbaar voor ouders ter inzage.

Lentekolder:

Altijd Lente heeft een nieuwsbrief; de Lentekolder. Deze wordt door het hele team gezamenlijk verzorgd. Nieuwtjes, tips, tekeningen en mededelingen worden opgenomen. Ook de ouders kunnen kopij aanleveren voor de nieuwsbrief.

Ouders worden per mail en/of per memo geïnformeerd over zaken als wisseling personeel, eventuele ziekten etc. Ook worden er regelmatig postertjes opgehangen op de vestigingen.

Op www.altijdlente.nl staat tevens veel informatie zoals recente GGD rapporten.

Tevredenheidsonderzoek

Altijd Lente wil op de hoogte blijven van de wensen en bevindingen van haar klanten. Om een actueel beeld te houden wordt er een tevredenheidsonderzoek gehouden.

Informeel contact

Op de eerste lentedag (21 maart) wordt er een borrel gegeven voor alle ouders. Daarnaast wordt er jaarlijks een kerstborrel georganiseerd bij Altijd Lente voor alle medewerkers en ouders.

Afscheid van een vaste medewerker wordt samen met de kinderen gevierd. Ouders zijn dan welkom om afscheid te nemen vanaf 17.00. Afhankelijk van hoelang en hoe frequent de pedagogisch medewerker gewerkt heeft wordt bepaald of er een borrel wordt georganiseerd of is er koffie en thee.

Privacy

Altijd Lente gaat zorgvuldig om met persoonlijke gegevens van ouders en kinderen, conform de wetgeving over dit onderwerp. Dit geldt voor de informatie, die wij op het kindercentrum krijgen en/of zelf verzamelen rond ouder en kind. De omschrijving hiervan komt terug in de contracten voor de opvang.

De medewerkers van Altijd Lente tekenen voor de gedragscode, beroepscode, de integriteitverklaring bij ingang van contract (deze zijn op te vragen op kantoor).

Overige dienstverlening aan ouders

Regeling voor extra opvang

Er is voor ouders een mogelijkheid om, tegen betaling, hun kind een dag extra te brengen. Voorwaarde is dat in de betreffende stamgroep plaats is voor extra opvang die dag. Een extra dag gaat dan ook altijd in overleg met de pedagogisch medewerkers. De kosten voor de extra dag worden opgenomen in de factuur van de volgende maand. Extra opvang op een andere stamgroep voor een bepaalde periode kan alleen onder bepaalde voorwaarde zoals schriftelijke toestemming van ouders. Altijd Lente gaat hier zorgvuldig mee om en zal de zaken als draagkracht, ontwikkelingsfase, karakter etc. van het kind meenemen alvorens een dergelijk aanbod te doen.

Ruilen van dagen

Tevens is het mogelijk om een dag te ruilen. Ruilen kan alleen als dit van te voren is aangegeven en kan binnen 10 werkdagen, hier kan dus een weekend tussen zitten. Ruilen ten behoeve van vakantie niet toegestaan. Ruilen voor ziekte kan, met een maximum van 1 dag en ook hier geldt binnen 10 werkdagen. Ruilen is alleen mogelijk als de groepssamenstelling dit toestaat.

Altijd Lente wil van ruilen van dagen geen gewoonte maken. De continuïteit op de groepen is belangrijk maar ook voor het individuele kind; ruilen betekent andere kinderen en wellicht ook andere medewerkers.

Soms komt het voor dat er een verzoek binnenkomt om een aangevraagde ruildag terug te draaien. Het kan zijn dat er dan een ander kind is ingepland op die dag en de dag dan vol zit. We gaan in een dergelijk geval op zoek naar alternatieven maar dit blijft het risico voor de betreffende ouder.

Klachtenbehandeling

In het klachtenreglement wordt nauwkeurig beschreven waar ouders naar toe kunnen wanneer zij klachten hebben rond de opvang en organisatie van het kindercentrum. Ouders worden bij het plaatsingsgesprek geïnformeerd over hoe we binnen Altijd Lente omgaan met klachten en krijgen tevens bij het plaatsingsgesprek een print van het interne klachten procedure en een folder van de Stichting Klachtencommissie Kinderopvang (SKK).

De pedagogisch medewerkers van de groep zijn het eerste aanspreekpunt wanneer er klachten zijn over de opvang in de groep. De medewerkers stellen te allen tijde leidinggevende op de hoogte van de klacht. Indien de klacht niet verholpen kan worden door de medewerkers dan neemt de zakelijk manager het over en is het eerste aanspreekpunt met betrekking tot (ernstige) klachten of over de organisatie. Leidt dit niet tot een bevredigende oplossing dan bestaat de mogelijkheid om de klacht neer te leggen bij de onafhankelijke klachtencommissie, de (SKK). Ouders kunnen zich ook altijd direct wenden tot de SKK.

Indien de oudercommissie klachten heeft over Altijd Lente en AL en OC niet tot overeenstemming kunnen komen dan kan de OC zich richten tot de Klachtenkamer voor

Oudercommissies. Hiervoor geldt het klachten reglement oudercommissie en is door Altijd Lente per email verzonden naar de oudercommissie. Tevens is hierover in de vergadering mondeling gecommuniceerd.

Klachtenformulier, het klachtenbeleid en een uitwerking van de klachten van de oudercommissie, zijn tevens op te vragen bij kantoor (map management stukken). Sinds 2016 hoeft u geen jaarverslag klachten meer op te stellen als er geen klachten zijn.

Informatie over de vertrouwenspersonen voor ouders zijn te vinden in het ouderbeleid H3, punt 'oudercommissie en vertrouwenspersoon' ouders. Vertrouwenspersoon voor medewerkers zie bijlage N.

Aanname beleid

In principe zijn alle kinderen tussen 6 weken en 4 jaar welkom op het centrum.

Bij voorkeur plaatsen wij kinderen tussen de 3 en 6 maanden. Bij plaatsing wordt er gekeken naar de leeftijden op de betreffende groep (past de leeftijd van het kind binnen de groep), naar indien mogelijk verhouding tussen jongens en meisjes.

Wanneer het plaatsing van een gehandicapt kind betreft wordt er ook overleg gepleegd met de huisarts, behandelend arts en therapeut of andere begeleiders. Mogelijk vindt er ook een huisbezoek plaats. Extra voorzieningen voor de gehandicapte kinderen worden in overleg aangeschaft.

Er wordt uitsluitend voorrang verleend bij plaatsing aan broertjes of zusjes van al geplaatste kinderen.

Verantwoordelijkheden bij het halen en brengen

Bij het halen en brengen van de kinderen is het altijd drukker in het centrum. Er zijn ouders, die met de pedagogisch medewerkers willen praten, ouders praten met elkaar, broers en zussen zijn mee etc. Altijd Lente vindt het dan ook erg belangrijk om duidelijke afspraken te maken met de ouders tijdens deze drukke momenten om veiligheid te borgen.

Op het moment dat een ouder zijn kind komt halen of brengen, heeft de ouder de verantwoordelijkheid over alles wat het kind doet. De pedagogisch medewerker kan op die manier goed letten op de kinderen, van wie de ouders nog niet/niet meer aanwezig zijn.

De ouders zijn tijdens het halen en brengen verantwoordelijk voor een aantal veiligheidszaken. Zo sluiten zij de buitendeur en groepsdeur achter zich bij binnenkomst, letten zij ook op dat er geen kind alleen naar buiten gaat, laten zij de kinderen (ook geen oudere kinderen) niet de buitendeur openmaken. Ook zetten zij hun tassen neer op een plek waar de kinderen niet bij kunnen i.v.m. gevaarlijke zaken in de tas, zoals medicijnen en sigaretten.

Tijdens een borrel bij Altijd Lente zijn de ouders ook zelf verantwoordelijk voor de eigen kinderen. De normen en waarden van Altijd Lente worden door de ouders nageleefd (bijv. niet op de tafel etc.).

Indien nodig zullen de medewerkers ouders individueel aanspreken op deze verantwoordelijkheden en zaken als veiligheid. Daarnaast zijn er 2 vaste momenten nl.

tijdens het plaatsingsgesprek en tijdens het overgangsgesprek die plaatsvindt voor de overgang van de babygroep naar de peutergroep.

Om veiligheidsredenen kunnen de medewerkers ouders verzoeken om eerst een huisarts te raadplegen voor het kind naar Altijd Lente te brengen bijv. bij een val thuis of bij uitslag (zie 1.7.4. afspraken ouders en het gezondheid en veiligheid beleid).

Aanbevelingen Commissie Gunning

Om meer inzicht te geven in de handelwijze van Altijd Lente m.b.t. aanbevelingen van Gunning is er het 'werkplan Gunning' opgesteld. Deze is uiteraard doorgesproken met de ouderraad en de ouderraad heeft hier voor andere ouders aandacht aanbesteed in de jaarlijkse openbare ouderraad vergadering. Het document is ten allen tijde op te vragen via het kantoor.